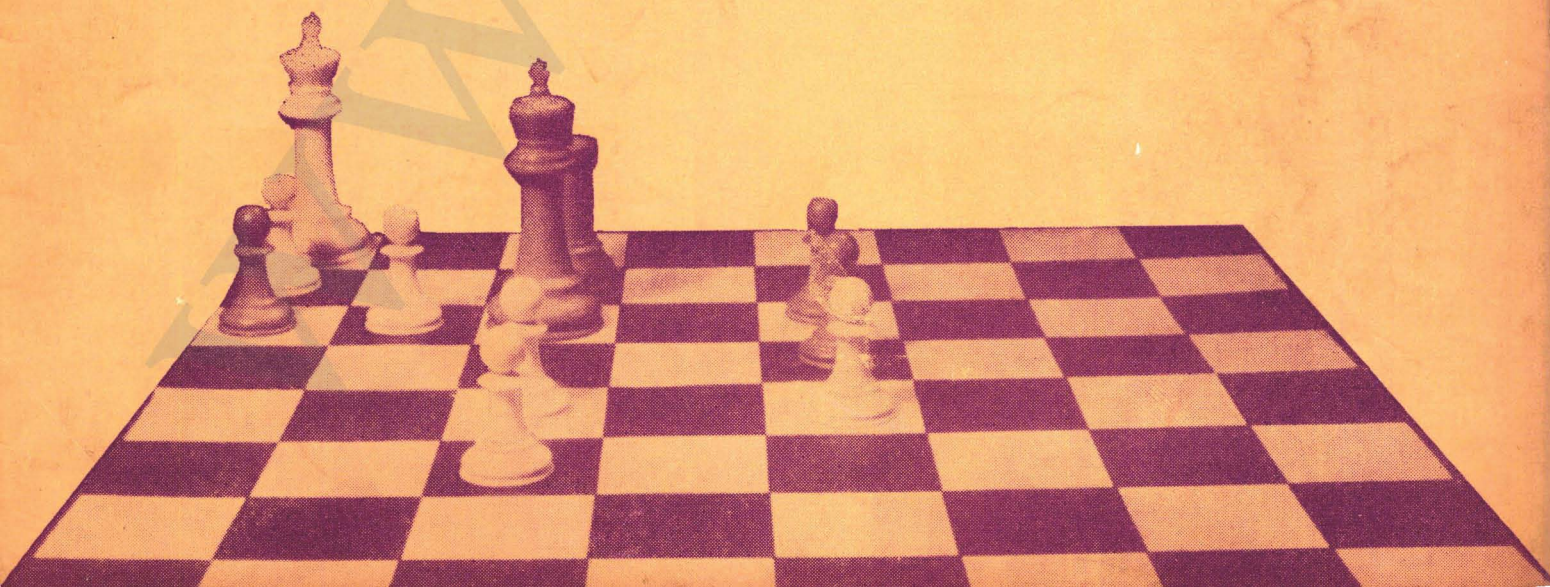

3 1964

Revista
de
ȘAH

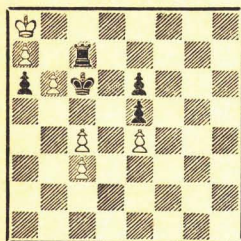
Campionatele universitare 1964

Dr. O. Costăchel

„Problem” 1958

Mențiune onorabilă

Alb câștigă

bleme al „Revistei romine de șah” și autorul unei teme de compoziție care îi poartă numele.

Și astăzi, din când în când, avem prilejul să admirăm noi studii și probleme care poartă semnătura acestui neobosit animator al șahului. Este cazul frumosului studiu de final pe care-l reproducem pe copertă, distins în cadrul unuia din ultimele concursuri ale revistei „Problem” organul comisiei de compoziție șahistă al F.I.D.E.

Îată soluția studiului: 1.Rb8 Tf7 (1...R:b6 2.a8C+!) 2.a8D+ R:b6 3.c5+ R:c5 4.D:a6 Tf8+ 5.Dc8+! (Altfel, negrul dă șah etern) 5...T:c8+ 6.R:c8 Re4 7.Rd7 Rd3! 8.c4! (8.R:c6? remiză) 8...R:c4 9.R:c6 Rd4 10.Rf5 câștigă.

Coperta: DAN GRIGORESCU

Din toată lumea

MIHAIL TAL IN SERIE

Anul acesta, fostul campion mondial se arată a fi în formă excelentă. La câteva zile după încheierea festivalului șahist de la Hastings, împreună cu marele maestru iugoslav Gligoric și deținătoarea titlului mondial feminin Nona Gaprindașvili, Mihail Tal a luat parte la un nou turneu internațional, de data aceasta la Rejkjawi, în Islanda. Dacă la Hastings a câștigat la mare luptă, întrecându-l numai cu o jumătate de punct pe următorul clasat, la Rejkjawi a fost la un pas de a obține punctajul maxim. După cum se vede în diagrama cu rezultatele concursului, numai tânărul șahist islandez Palmarsen a reușit să se salveze prin remiză, ceilalți parteneri, inclusiv Gligoric și Olafsson, trebuind să se recunoască învinși.

Ca și la Hastings, Gligoric a rămas pe locul II, dar la o diferență apreciabilă de Johanessen și Olafsson. Acesta din urmă a încheput concursul foarte bine, după runda a

6-a l-a egalat pe Tal în fruntea clasamentului, menținându-și această poziție până în runda a X-a, când a pierdut în mod surprinzător, cu albe, partida cu maestrul englez Wade. Au urmat apoi alte două înfrângeri după care cu greu a mai putut să împartă locurile III-IV cu Johanessen.

Nona Gaprindașvili a avut o comportare valoroasă în această primă confruntare cu marii maeștri și maeștri internaționali. Învinșă relativ greu de Tal și Gligoric, ea a remizat cu Olafsson și Johanessen. Fără punctul pierdut la ultimul clasat, după o partidă în care a avut multă vreme șanse egale, Nona ar fi putut să se situeze în prima jumătate a clasamentului.

Așa dar, două turnee internaționale, două victorii: Mihail Tal a pornit cu dreptul în acest an în care va avea de rezolvat problema calificării la viitorul turneu al candidaților.

TURNEU INTERNAȚIONAL LA PARIS

Sub auspiciile cercului „Caissa”, 8 maeștri parizieni și 2 străini, O’Kelly și Darga, au luat parte la un turneu tradițional, organizat în fiecare an la Paris. Ca de obicei, maeștrii străini au învins categoric, la o diferență confortabilă de puncte. Totuși, rezistența opusă de șahiștii grașdă a fost mult mai puternică decât o arată rezultatele. Tehnica și experiența de concurs și-au spus însă cuvântul și cei doi invitați străini și-au împărțit locul I, realizând fiecare câte 7½ puncte. Pe locurile următoare s-au clasat: Boutteville, Nora 4½, Huguet, Mazzoni, Thiellement, Scherbakoff 4, Simonovici 3½, Molnar 1½ puncte. Este interesant de relevat diferența minimă de valoare manifestată de majoritatea jucătorilor francezi, printre care numai Molnar pare să fie într-o eclipsă de formă evidentă.

Intr-un turneu secundar a câștigat Ferry, cu 8 puncte (din 9 posibile), urmat de Balcaen 6½, Conan 5½ etc.

Ambele turnee au fost arbitrate de cunoscuta jucătoare franceză Chaudé de Silans.

4 INVINGĂTORI LA REGGIO EMILIA

A șasea ediție a turneelor de la Reggio Emilia (cu participare internațională) s-a încheiat cu un rezultat puțin obișnuit: 4 jucători la egalitate de puncte în fruntea clasamentului. Nici anul acesta jucătorii italieni nu au mai reeditat performanța lui Giustolizzi din 1962, singura dată când un reprezentant al șahiștilor gazdă a obținut victoria.

Îată clasamentul final: Teschner (R.F.G.), Barca (R.P.U.), Gereben (Isr.), Flesch (R.P.U.) 8½ puncte, Beggi, Castaldi, Trincardi, Paoli 5, Bonfioli 3, Bratoșewski (R.P.P.) 3, Fricker (Franta), Siveri 1½ puncte. (Primii patru clasati sînt indicați în ordinea Sonneborn-Berger).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1 Tal	●	1	1	1	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	12½
2 Gligoric	0	½	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11½
3 Johanessen	0	½	0	1	½	1	½	1	1	1	1	½	1	1	9
4 Olafsson	0	0	1	●	0	½	1	½	1	1	1	1	1	1	9
5 Wade	0	0	0	1	●	½	1	1	½	1	½	½	½	1	7½
6 Palmarsen	½	0	½	½	½	½	½	1	½	½	½	½	0	1	7
7 Johanson	0	0	0	0	0	1	½	½	½	½	1	1	1	1	6
8 Nona Gaprindașvili	0	0	½	½	0	0	½	½	½	1	1	½	1	0	5½
9 Solmundarson	0	0	0	0	½	0	½	½	½	½	1	1	½	½	5
10 Gudmundson	0	0	0	0	0	0	½	0	0	½	½	1	1	½	4
11 Björnson	0	0	0	0	½	½	½	½	0	½	½	1	½	½	4
12 Torbergson	0	0	½	0	½	½	½	0	0	0	0	0	1	½	3½
13 Cristinson	0	0	0	0	½	1	0	0	½	0	½	0	0	1	3½
14 Asmundson	0	0	0	0	0	0	0	1	½	½	½	½	0	●	3

Revista de ȘAH

Proletari din toate țările, uniți-vă!

O R G A N
AL FEDERAȚIEI ROMÎNE
D E Ș A H

Adresa: Căsuța poștală Nr. 21 — București I — Tel.: 12.41.70

Anul XV — Nr. 3 — 1964

Un pas înainte pe treptele măiestriei...

Au fost desemnați noii campioni universitari ai țării

Și în acest an, cei mai buni șahiști din rândurile studențimii noastre și-au dat întâlnire în zilele vacanței de iarnă pentru a decide prin luptă dreaptă la tablele cu 64 patrate pe campionii universitari ai țării. De data aceasta, ca loc de desfășurare al tradiționalei întreceri a fost ales Predealul, care a primit pe cei 50 de participanți înveșmîntați în albul imaculat al zăpezii, oferindu-le clipe de adevărată încîntare și veselie tinerească.

Sub semnul aceluiași entuziasm specific tinereții s-au desfășurat și cele două turnee finale. 13 centre universitare din țară au fost reprezentate în finala masculină, iar 9 în cea feminină. Urmînd proporția participărilor în fazele preliminare ale competiției, cel mai mare număr de finaliști l-a dat Bucureștiul (8 băieți și 6 fete), delegații puternice prezentînd de asemenea Timișoara (5,2) și Clujul (3,3). De altfel, între aceste centre s-a și dat lupta pentru primele locuri ale clasamentului.

La capătul celor 7 runde (sistem elvețian) cele două titluri au intrat în posesia clujeanului Carol Drozd, student al facultății de istorie și a bucureștenei Heidrun Brantsch, studentă la filologie. Ea repetă victoria obținută și la ediția trecută a campionatelor. Un amănunt suplimentar pentru cîștigătorul turneului masculin: Drozd a obținut la ultima sesiune de examene media generală 10! Ceea ce se acordă perfect cu principiul care stă la baza activității șahiste studențești, pretinzînd competitorilor rezultate înalte nu numai în întrecere, ci și la învățătură.

Desfășurarea luptei în cele două grupe a prezentat un contrast absolut. Dacă în turneul feminin, frunțașă de anul trecut s-a instalat de la început la conducere și n-a mai putut fi ajunsă pînă la sfîrșit, în schimb la băieți am asistat la o luptă deosebit de echilibrată și cu o importanță

doză de neprevăzut. N-au lipsit surprizele și momentele de mare tensiune care fac tocmai farmecul întrecerii sportive.

Din primele runde ale turneului masculin s-a vădit că reprezentanții Bucureștiului, în frunte cu campionul ediției trecute, Iosif Szabo, vor avea mult de furcă din partea șahiștilor din Timișoara și Cluj. După patru runde, Szabo împărțea șefia clasamentului cu Drozd, Mozes și Chiricuță. A urmat

o primă întâlnire decisivă: Szabo este învins de Drozd și distanțat la un punct. Iată partida:

43. APĂRAREA SICILIANĂ

C. Drozd

I. Szabo

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 g6
5.Cc3 Ng7 6.Ne3 Cf6 7.Nc4 Da5 8.f3 Db4
9.C:c6 b:c6 10.Nb3 Na6 11.Dd4 Db7 12.
e5 Cg8 13.0—0 f6 14.f4 Ch6 15.De4
Dc7 16.The1 Cf5 17.Nc5 Da5? 18.Nb4

Partida
Pia Brinzeu—
(stînga)
H. Brantsch
este urmărită
cu interes de
Voichița Ghișă,
C. Rădulescu,
I. Szabo și
D. Oană

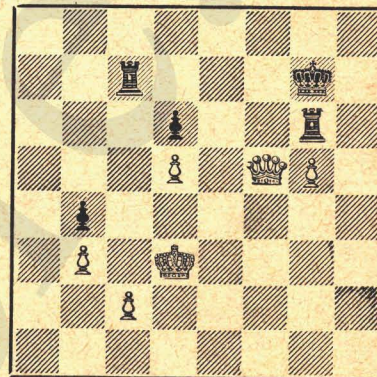
Foto: T. Roibu

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14-32
1 C. Drozd Cluj	●	1/2	1			1	1			1/2			2	6
2 E. Mozes Timișoara	1/2	●			1	1	0		1	1			2 1/2	6
3 V. Adam Timișoara	0		●	1	0	1	1						2	5
4 Z. Nagy Iași			0	●	1/2		1/2	1				1	2	5
5 N. Dăneț București			0		1/2	●	1/2					1	3	5
6 I. Szabo București	0	0	1		1/2	●		1	1				1	4 1/2
7 N. Ilijin București	0		0	1/2			●		1				3	4 1/2
8 C. Rădulescu Timișoara						0		●	0				4 1/2	4 1/2
9 E. Pantazi București			0	0			0	1	●				3	4
10 M. Chiricuță București	1/2	0				0				●	1	1/2	2	4
11 G. Popescu Brașov										0	●	1	3	4
12 G. Eckstein București											0	●	4	4
13 W. Hann Iași				0					1/2			●	3 1/2	4

14—19. L. Oană (Cluj), C. Miron (Galați), C. Georgescu (Buc.), A. Cheșca (Buc.), H. Aldea (Iași) și C. Perlea (Bacău) 3 1/2 p.; 20—25. V. Tost (Cluj), T. Stein (Tim.), D. Chirilă (Craiova), S. Mardare (Tg. Mureș), R. Lisaniuc (Galați) și V. Beleşică (Const.) 3 p.; 26—29. V. Stancu (Const.), V. Mărieș (Baia Mare), A. Barta (Tim.) și P. Butcovan (Tg. Mureș) 2 1/2 p.; 30—32. M. Vrinceanu (Suceava), V. Profeanu (Oradea) și N. Nicula (Craiova) 1 p.

D:f6+ Rg8 32.Dg6+ Rh8 (La 32...Thg7 33.h:g7 T:g7 34.Dh5! câștigă) 33.Te8 Thf7 34.T:f8+ T:f8 35.b3 Tf1+ 36.Rb2 Tf2 37.Rc1. Aici albul pierde ocazia (ca și mai târziu în partidă, de altfel) de a forța imediat câștigul cu 37.D:g5! și 37...Tf(c):c2+ n-ar fi constituit o amenințare prea puternică, negrul neavind nici șah etern. În continuare, Drozd a amânat decizia, intrând într-un final de damă contra două turnuri destul de dificil de câștigat. După manevre laborioase s-a ajuns în sfârșit în următoarea poziție:

Adam

Drozd

Acum câștigul nu mai poate fi pus la îndoială. A urmat: 61.Dg4 Tc5 62.Dd7+ Rg8 63.Rd4! Rf8 (La 63...T:c2 64.Df5) 64.Re4 T:c2 65.Rf5 Tg7 66.Dd8+ Rf7 67.g6+ și negrul a cedat.

Cu aceasta, campionatul era jucat. Carol Drozd, cu un Soneborn superior lui Ervin Mozes (dar numai cu 1 punct!) obținea titlul de campion universitar. O victorie frumoasă, care răsplătește pe drept eforturile și seriozitatea acestui talentat șahist. Nu e mai puțin adevărat că și cei doi timișoreni rămăși în urma lui merită toată aprecierea noastră pentru felul dîr și sportiv cu care au luptat pînă în ultima rundă.

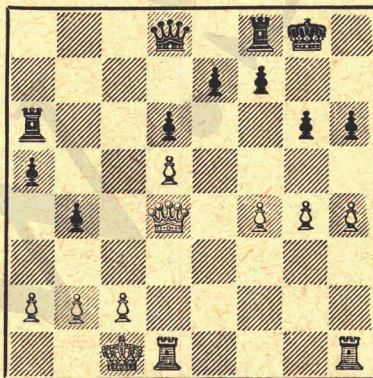

Să trecem acum la a doua întrecere, cea a fetelor. Cum am mai spus, aici disputa a tîntit în principal locul doi al clasamentului, dată fiind superioritatea necontestată a campioanei, Heidrun Brantsch.

S-a evidențiat în această „cursă de urmărire” în special tînăra timișoreancă Pia Brînzeu, care chiar în ultima rundă a fost egalată de Victoria Vidrașcu, prin înfrîngerea suferită în fața acesteia. A treia egală pe locul secund este brașoveanca Lucia Ardeleanu, care confirmă rezultatele bune obținute și pînă acum.

Toate aceste jucătoare, inclusiv câștigătoarea concursului, sînt pe o netă linie ascendentă și așteptăm de la ele mereu mai mult. De pildă, de la Pia Brînzeu pretindem mai mult curaj în fața complicațiilor unei poziții decisive, ca aceea care urmează:

Adam

Drozd

Albul nu pierde prilejul de a-și valorifica șansele și începe un atac pe cît de energic, pe alît de instructiv: 20.h5! g5 (Nu 20...Rh7? 21.h:g6+ f:g6 22.T:h6+!; mutarea din partidă pregătește la 21.f:g5 răspunsul 21...e5! dar și acum, după 22.d:e6 D:g5+ 23.Rb1 f:e6 24.Dc4 albul ar fi rămas cu avantaj) 21.Dd3 Ta8 22.f:g5 h:g5 23.Df5 f6 24.Tde1 (Figurile grele trebuie mobilizate, fiindcă 24.Dg6+ Rh8 25.h6 Tg8 nu dă probabil nimic) 24...Tf7 25.h6 Rh8 26.Te6 Ta7 27.The1 Tc7 28.Rb1 Df8 29.Df3 Th7? (Crezînd că acum pionul avansat al albului poate fi capturat, negrul comite o greșeală decisivă) 30.T:f6! g:f6 (30...D:f6 31.D:f6+ g:f6 32.Te8 mat) 31.

Dc7 19.g4 Ch4 20.e:f6 N:f6 21.N:e7 d5 22.C:d5 c:d5 23.D:d5 și negrul cedează.

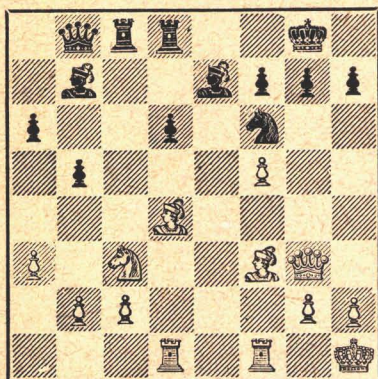
Alături de Drozd, neînvins în turneele rîmînea doar tînărul arădean Ervin Mozes, student la Institutul Politehnic din Timișoara. Și el a obținut în runda a 5-a o importantă victorie asupra unui bucureștean, învinsul său fiind M. Chiricuță.

„Derbiul” rundeii a 6-a, Mozes—Drozd, în loc să aducă o clarificare în clasament, a încrecat și mai mult lucrurile... Rezultatul: remiză. Egalitatea la conducere era împărțită acum în trei: Drozd, Mozes și Adam (colecționar de puncte întregi, cu excepția înfrîngerii la Szabo). Doi reprezentanți ai Timișoarei luptau în ultima instanță pentru titlu; nici unul dintre ei însă n-avea să reușească...

Runda a 7-a și ultima programa două partide centrale: Drozd—Adam și Szabo—Mozes. O ultimă ocazie de reabilitare a fostului campion este ratată rapid de acesta. Szabo intră din deschidere într-o cursă teoretică și pierde o figură pentru doi pioni, ceea ce decide fără întîrziere partida. Lider, dar numai pentru cîteva ore, rămîne Mozes.

În acest timp la masa partidei Drozd—Adam se dădea o luptă acerbă, o adevărată „finală a finalelor”. Clujeanul încearcă din nou eficacitatea atacului Sămisch și după un schimb general de figuri ușoare obține într-adevăr o poziție foarte promițătoare.

Heidrum Brantsch

Pia Brînzeu

Aici albul deține un sensibil avans de dezvoltare care i-ar fi permis să treacă la acțiuni ofensive. Se amenință 19.N:b7 D:b7 20.Cd5! și la 20...D:d5 21.N:f6. Impotriva acestei amenințări, negrul găsește o apărare interesantă, care se dovedește a fi o ingenioasă cursă: 18...d5! Acum, într-un moment foarte important al partidei, deși avantajul de spațiu i-ar fi pretins să păstreze forțele principale pe tablă, Pia Brînzeu acceptă schimbul damei, urmărind câștigul imediat al unui pion. 19.D:b8 T:b8 20.b4? Aceasta este desigur o greșeală de tehnică, dînd negrului imediat posibilitatea să acționeze asupra slăbiciunilor albului pe coloana „c”. Dar n-ar fi fost eficientă nici încercarea mai subtilă 20.Ne5! Tc8 (20...Ta8 21.Td2) 21.N:f6 N:f6 22.N:d5 din cauza 22...Td7! (Nu 22...N:d5? 23.C:d5! cu câștig pentru alb) 23.N:b7 (23.Nb3 Tcd8) 23...T:b7 24.Ce4 (24.Tf3 Rf8 25.Tdd3 Tbc7) 24...T:c2 25.C:f6 g:f6 cu deplină egalitate. La mutarea din partidă, însă, negrul preia inițiativa și reușește în foarte scurt timp să-și impună superioritatea:

20...Tbc8 21.Tf2 Ce4! 22.C:e4 d:e4 23.Ng4 Tc4 24.Ne3 (La 24.Tfd2 d3!) 24...T:d1+ 25.N:d1 Tc3 și după alte câteva mutări albul a fost nevoit să cedeze. Spre deosebire de învinsa sa, campioana universitară a condus această partidă cu siguranță și luciditate.

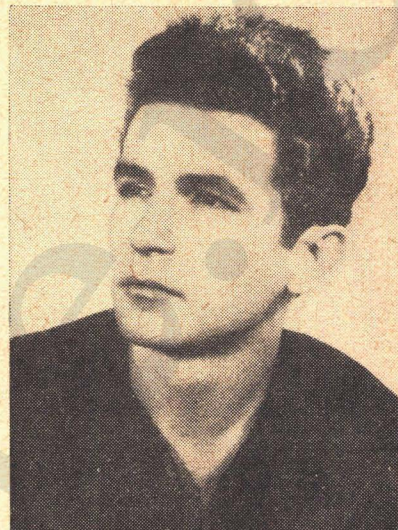
Se impun câteva concluzii, după încheierea întrecerii. Despre meritele învingătorilor, ca și despre comportarea onorabilă a celorlalți clasati pe locuri superioare este de prisos să mai insistăm. Pentru fiecare participant, întrecerile de la Predeal au fost prilej de afirmare sau o utilă școală, o treaptă urcată spre măiestrie.

O contribuție importantă la succesul competiției a adus-o buna organizare. Conducerea concursului a fost asigurată în condiții ireproșabile de vechiul animator al șahului, profesorul universitar emerit Ion Gudju, președintele secției de șah al clubului Știința București. De asemenea, dificultățile sistemului elvețian au fost trecute în general satisfăcător și cu competență de arbitru concursului C. Popescu.

Mai rămîn însă unele probleme de discutat. Mulți finaliști au rămas datoriti atît la capitolul calității partidelor cît și la acela al combativității în concurs. Nu este de înțeles, apoi, cum se pot prezenta la o finală de campionat universitar concurenți care nu posedă categorii de clasificare... Iată aspecte care merită o analiză atentă din partea celor în cauză.

De discutat este și dacă aceste campionate au cea mai propice dată de disputare. Am inclina să credem că programarea lor în vacanța de iarnă — deci imediat după o grea și oboșitoare sesiune de examene — nu dă posibilitate șahiștilor studenți să arate

în întrecere întreaga măsură a valorilor lor. Mai judicios ar fi ca finalele campionatelor pe țară să se dispute în altă perioadă a anului, eventual cu

C. Drozd

un grup mai restrîns de competitori la titlu. Vacanța de iarnă ar putea fi foarte bine folosită pentru un concurs de șah pe echipe (tot sistem elvețian) între centrele universitare, ceea ce ar avea o necontestată valoare propagandistică și recreativă.

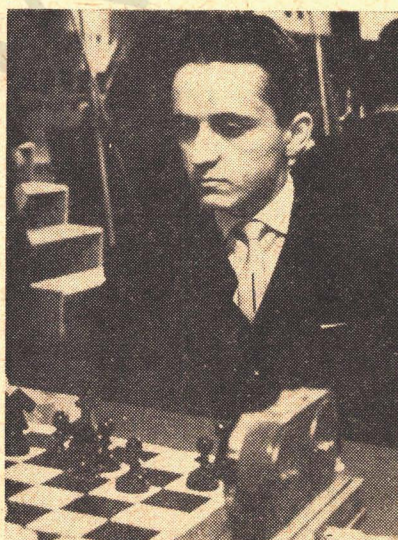
Oricum, viitoarele campionate studențești trebuie să însemne un hotărît pas înainte în acest domeniu de activitate de la care șahul romînesc așteaptă mereu valori proaspete. Premizele au fost create, sînt de căutat doar căile spre desăvîrșire.

Radu Voia

Turneul zonal de la Kecskemet

Printre orașele cu vechi tradiții șahiste ale R.P. Ungare, un loc de frunte îl ocupă Kecskemet-ul, gazda celui de al III-lea zonal european. Aici câștiga strălucit Alehin în 1927 unul din marile turnee internaționale ale timpului și tot aici a apărut vreme îndelungată Revista de Șah Maghiară. După ce cu doi ani în urmă, locuitorii orașului au urmărit cu interes desfășurarea unuia din memorialele „Astalos”, acum au avut din nou ocazia să vadă la lucru cîțiva cunoscuți maeștri europeni.

Mai puțin omogen ca celelalte două zonele încheiate anul trecut, turneul de la Kecskemet a întrunit totuși un număr mai mare de jucători cu șanse arpeciabile de calificare. A învins marele maestru bulgar Gheorghii Tringov, instalat în fruntea clasamentului în runda a 11-a, după ce Eilek, aflat pînă atunci pe primul plan al întrecerii, fusese învins consecutiv de Pietzsch și Damianovici. Cu ocaastă rundă, lupta pentru calificare devine

Florin Gheorghiu în timpul uneia din partidele turneului

extrem de ascuțită, nu mai puțin de 10 jucători păstrînd încă șanse de a se situa pe unul din primele trei locuri. Tensiunea nervoasă începe să-și spună cuvîntul: Pietzsch, care pînă aici jucase foarte bine suferă trei înfrîngeri la rînd, marele maestru Szabo nu mai găsește resurse să recupereze terenul pierdut în prima parte a turneului, în timp ce Matanovici și Damianovici acumulează prea puține puncte pentru a mai putea spera în calificare. Singuri marii maeștri Bilek și Pachman au un finis puternic și sosesc la un punct în urma învingătorului, dar suficient pentru dreptul de a juca la viitorul turneu interzonal.

Ca în orice concurs în care lupta febrilă pentru puncte se situează pe primul plan, la turneul zonal de la Kecskemet s-au produs destul de multe rezultate neașteptate, întoarceri de situații, victorii transformate în remiză sau chiar în înfrîngeri dureroase. O astfel de înfrîngere a avut de suferit și semnatarul acestor rînduri, în parti-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1 Tringov R.P.B.	●	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10½
2 Bilek R.P.U.	1	●	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	9½
3 Pachman R.S.C.	1	0	●	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	9½
4 Matanovici . . . R.S.F.I.	1	1	1	●	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
5 Damianovici . . R.S.F.I.	1	1	1	1	●	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	8½
6 Szabo R.P.U.	0	1	1	1	0	●	1	0	1	1	1	0	1	0	1	8½
7 Gheorghiu . . . R.P.R.	1	1	0	1	1	1	●	1	1	1	1	1	1	1	1	8
8 Hort R.S.C.	1	2	0	0	1	0	1	●	1	1	1	1	0	1	1	8
9 Hecht R.F.G.	0	1	1	0	1	1	1	0	●	1	1	1	1	1	1	7½
10 Bednarski . . . R.P.P.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	●	0	1	1	1	1	7½
11 Pietzsch R.D.G.	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	●	0	1	1	1	7½
12 Klarke Anglia	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	1	●	1	1	1	7
13 Langeweg Olanda	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	●	1	1	6
14 Bhend Elveția	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	●	1	6
15 Prameshuber . . Austria	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	●	4½
16 Attard Malta	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	2½

da cu marele maestru ceh Ludek Pachman, chiar în runda a 2-a a turneului, într-un final în care numai o minune putea să-l salveze pe partene-

rul meu. Dacă ar fi poate exagerat să afirm că un rezultat normal al acestei partide ar fi dat o altă configurație clasamentului final, nu e mai

puțin adevărat că evoluția mea ulterioară a fost influențată destul de puternic.

Alături de partidele în care s-au produs inexactități sau greșeli evidente, la Kecskemet s-au jucat multe altele destul de valoroase, cu importanță teoretică. Printre acestea merită a fi menționate partidele Bilek—Tringov, Szabo—Tringov, Pachman—Bilek, distinsă cu premiul de frumusețe și altele.

Organizatorii au știut să asigure turneului ambianța cea mai potrivită marilor întreceri internaționale, pentru care merită toate felicitările. O frumoasă impresie mi-au lăsat-o numeroșii spectatori prezenți zilnic în sala concursului, buni cunoscători ai jocului de șah și care ne-au înconjurat cu simpatie pe tot timpul șederii noastre în acest oraș.

Florin Gheorghiu
maestru internațional

NOTE TEORETICE

Ing. M. RĂDULESCU
maestru al sportului

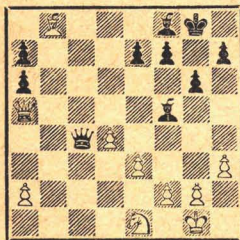
Aspecte și aprecieri asupra unor variante ale Apărării Grünfeld (II)

IV. Albul dezvoltă mai întâi nebulul de câmpuri negre: 4.Nf4.

Și în această variantă au apărut metode noi de combatere a sistemului ales de alb: 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Nf4 Ng7 5.e3 0-0.

În varianta cu acceptarea sacrificiului pionului din c7, după 6.c:d5 C:d5 7.C:d5 D:d5 8.N:c7 Ca6 9.N:a6 b:a6! 10.Cf6, negrul, în loc de 10...Nb7 11.0-0 Tac8 12.Ng3 Tc4, cu compensații de ordin strategic pentru pion, a jucat 10...Db7 11.Ng3 D:b2 12.0-0 Nf5 13.Dd2 Db7 14. Tfcl Tfcl 15.Ce1 T:c1 16.T:c1 Tc8 17.T:c8+ D:c8 18.h3 De4 19.Nb8 Nf8 20.Da5 Db5? 21.D:b5 a6 22.N:a7 b4 și a intrat într-un final mai slab în partida Hodos—Ilvički, campionatul R.S.F.S.R. 1962. Dar negrul trebuia să joace 20...Nd7 (vezi diagrama 13) amenințând 21...Nb5, cu acțiune puternică pe câmpuri albe.

13

Mai slab a jucat Lengyel în partida cu Ivkov, Belgrad 1962: 12...Ne6 (în loc de 12...Nf5!) și a urmat 13. Dcl Db7 14.Da3 Nf5 (Prea tîrziu!) 15.Db3 Db5 16.Tfcl Tac8 17.Nc7 Dd7 18.Ce5 N:c5 19.N:c5 T:c1+ 20.T:c1 Tc8 21.T:c8 D:c8 22.h4 Rf6, cu mare avantaj pentru alb, care a și câștigat la mutarea a 33-a.

Deoarece varianta cu 8...Cc6 9.Ce2 Ng4 10.f3 N:f3 11.g:f3 D:f3 12.Tg1 D:e3 duce la rezolvări favorabile albului, iar varianta 8...Ca6 9.N:a6 D:f2 10.Df3 D:f3 11.C:f3 b:a6 12.Tc1! este foarte neplăcută negrului, înseamnă că sacrificiul pionului din c7 la mutarea a 7-a se poate juca numai în condițiile partidei Hodos—Ilvički, cu ameliorarea arătată.

În partida Petrosian—Korcinoi, din al XXVIII-lea campionat al U.R.S.S., albul renunță să se avînte la capturarea pionului c7 și preferă o dezvoltare armonioasă și simplă. Partida a decurs astfel: 6.Db3 d:c4 7.N:c4 Cb7 8.Cf3 Cb6 9.0-0 C:c4 10.D:c4 c6 11.Ne5 Nh6 12.Tfcl Ne6 13.Db4 b6 14.Da4 De8 15.Tac1 Cd5 16.Cd2 Dd7 17.Da3 Tac8 18.Ce2 a5 19.Ce4 Da7 20.b3 Tfcl (Vezi diagrama 14) și albul are o poziție excendentă, specifică stilului clar al lui Petrosian. După Holmov, se pare că negrul putea juca mai bine 17...Tfcl (în loc de Tac8) urmat de a5, apoi f6—Nf7—Nf8 și după această strategie complicată, negrul are de pregătit c5 sau e5.

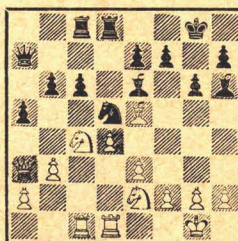
Întreaga variantă este prea pasivă pentru negru, care are mari greutăți în alegerea continuărilor, mai cu seamă după întărirea adusă de Petrosian la mutarea a 9-a, cînd în loc să joace 9.Ne2 Ne6 10.Dc2 Tc8 11.e4, cu avantaj ușor, recunoscut de toți teoreticienii deschiderii, a cedat nebulul în condiții strategice superioare.

Cel mai bine pentru negru este să joace 6.Db3 c5!, mutare care este în spiritul deschiderii și aduce egalitate în varianta 7.c:d5 c:d4 8.e:d4 Cb7 9.Ne2 Cb6 10.Ne3 Ng4 11.N:g4 C:g4 12.Cf3 Cf6 13.d6 c:d6, Sajtár—Lilienthal 1946, sau 10...e6 11.d6 Ce8 12.Cge2 C:d6 13.0-0 Cdc4 14.Tad1 Nd7 15.Dc2 Ne6 16.N:c6 b:c6, Kotov—

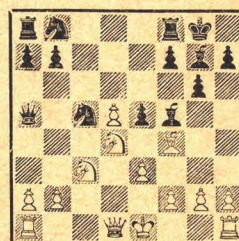
Krogius, al XXV-lea campionat al U.R.S.S., în ambele cazuri cu egalitate.

Dacă însă 7.d:c5, atunci este foarte puternic 7...Ce4 8.c:d5 Da5 9.Ce2 C:c5 10.Dc4 e5! cu joc confortabil pentru negru sau 10.Dd1 Nf5! și după analiza lui A. Șmaruck, negrul obține atac în variantele care urmează după 11.Cd4 e5! (vezi diagrama 15) a) 12.C:f5

14

15

(12.d:e6—C:e6, urmat Td8) 12...g:f5 13.Ng3 f4! 14.e:f4 15.N:f4 N:c3! 16.b:c3 D:c3+ 17.Nd2 Te8+ 18.Ne2 T:c2+ 19.R:c2 Dc4+, cu atac câștigător; b) 12.Cb3 Db4 13.Ng3 Ca4 14.Dd2 C:b2 15.c4 (15.D:b2? e4 16.Tc1 Tc8) 15...N:c4 16.D:b2 N:d5 și negrul are mai mult decît compensație pentru figura sacrificată, sau 14.a3 C:c3 15.a:b4 C:d1 16.R:d1, Td8, cu final avantajos pentru negru sau, în fine, 14.Ne2 C:b2 15.Dd2 Tc8, cu puternică inițiativă.

Probleme mai grele se pun negrului după: 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Cf3 Ng7 5.Nf4 0-0 6.Tac1. Acum, în loc de continuarea teoretică 6...d:c4, a cărei variantă principală 7.e3 Ne6 8.Cg5 Nd5 9.C:d5 C:d5 10.Ng3 c5! (10...b5? 11.b3 și albul are atac) 11.N:c4 c:d4 12.Db3 d:c3 13.N:d5 e6 14.C:e6! Da5+ 15.Tc3 f:e6 duce la egalitate, Furman—Korcinoi al XXI-lea campionat al U.R.S.S., Benko, cu negrele, în partida sa cu Petrosian, Curaçao 1962, a jucat: 6...c5?!, după care a urmat: 7.d:c5 d:c4 8.c4 Da5 9.e5 Td8 10.Nd2 G4 11.N:c4 D:c5 12.Ce4 Db6 13.N:f7 R:f7 14.T:c8 T:c8 15.Cf5+ Rg8 (La 15...Re8 16.D:g4 De6 17.Cd6 Dd7 18.De6+ Rd8 19.e:d6) 16.D:g4 Dc6 17.Cd6 Dd7 18.D:d7 C:d7 19.C:c8 T:c8 20.f4 Tc2 21.Re2 Nb6! 22.Cf3 T:b2 23.g5!, cu egalitate.

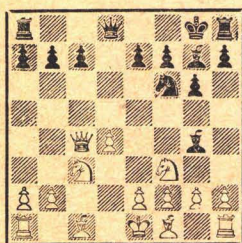
V. Albul permite negrului să intre în sistemul Smislov.

Ca mai importante pentru teoria acestui sistem trebuie să cităm partidele Fuchs—Milev și Botvinnik—Fischer, ambele jucate la Varna în 1962.

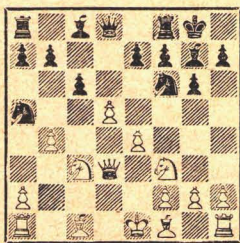
Prima partidă s-a desfășurat astfel: 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Cf3 Ng7 5.Db3 d:c4 6.D:c4 0-0 7.e4 Ng4 (Varianta Smislov, vezi

diagrama 16. Menționăm că aici sînt posibile și alte măsuri care însă au fost treptat răsturnate de teorie. Ultima mutare care mui rezistă 7...Cg6 și-a pierdut din valoare în urma partidei Uhlmann—Pachman, Buenos-Aires 1961, care a continuat astfel: 8.Ng5! f6 9.Nh4 c5 10.d5 e6 11.0—0, cu avantaj esențial pentru alb) 8.Ne3 (Trebuie să reamintim în ce rezidă superioritatea acestei mutări față de 8.Ne2; se împiedică 8...Cg6, pentru că urmează 9.d5! N:f3 10.g:f3 Ce5 11.De2 c6 12.f4 Ccd7 și acum alb are la dispoziție mutarea 13.Ng2, care îi asigură un important avantaj pozițional) 8...Cfd7 9.Db3 (Mutare mult apreciată de Stahlberg și Euwe) 9...c5! 10.d5 (Dacă 10.D:b7 N:f3, atunci 11.g:f3 c:d4 12.D:a8 d:c3 13.Dd5 c:b2 14.Td1 Dc7, cu un puternic pion pentru calitate sau pur și simplu 10...Cb6 cu amenințarea 11...Nc8) 10...Ca6 11.Cd2 (11.D:b7 Cb4!) 11...e6 12.h3? (Mult mai bine era 12.d6!, cum s-a jucat în partida Stahlberg—Szabo, Zürich 1953, la care a urmat 12...Nd4! 13.N:a6 b:a6 14.Ca4 Tb8 15.Dc2 e5 16.Cd5 Dh4! 17.0—0 Ne6 18.g3? Dh5 și neग्रul a cîștigat la mutarea a 45-a) 12...e5d5 13.e:d5 N:f5 14.g4 e4! (15.N:c4 C:a5 16.Da8 Nd3 17.N:c5 C:e5 18.D:c5 Tc8!) 15.C:e4 Cde5 16.Dd1 N:c3+ 17.b:c3 Ne4 18.Tg1 N:d5 19.Ne2 Ta8 20.Rf1 Tc8 21.Nd4 Dh4! 22.Cd6 D:h3+ 23.Re1 Dh2 și neग्रul a cîștigat.

16

17

Partida Botvinnik—Fischer a decurs astfel: 9.Ne2 (Botvinnik arată că această mutare nu se bucură de popularitate și că 9.0—0 este mai energetică) 9...Cb6 10.Tad1 Cb6 11.Dc5 Dd6 12.h3 N:f3 13.g:f3 Tfd8 (Aici mutarea justă este 13...e6 și neग्रul obține joc egal) 14.d5 Ce5 15.Cb5 Df6 16.f4 Ccd7 17.e5, Botvinnik recunoaște că nu a văzut continuarea 17...D:f4, însă după 18.N:f4 C:e5 19.C:c7 Ta8 20. d6 e:d6 21.e:d6 N:b2 22.0—0 Cbd7 alb are mai degrabă avantaj (Mai bine era 22...Ccd7 23.Nf3 Ne5 24.N:e5 Ce5 25.N:b7 Tb8) 23.Td5 b6 24.Nf3? Aici alb trebuia să joace 24.Nc4, urmat de Tfel—e7, cu activizarea maximă a pieselor (Botvinnik). După mutarea din partidă (24.Nf3?) alb a intrat în dezavantaj.

Foarte importantă pentru stadiul actual al teoriei este următoarea partidă jucată de Simagin împotriva lui Samcovi, Moscova 1961: 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Cf3 Ng7 5.Db3 d:c4 6.D:c4 0—0 7.e4 Cc6! (Totuși!) 8.d5 Ca5 9.Dd3 c6 10.b4 (Vezi diagrama 17) 10...C:c4 11.C:c4 Na1 12.b:a5 c:d5 13.Ccd2 D:a5. Neग्रul a distrus centrul de pioni ai albului în schimbul calității și are un important pion liber. Partida a continuat: 14.Db3 Ne6 15.Nd3 d4 16.D:b7 Ta8 17.Da6 D:a6 18.N:a6 Na2 19.Re2 Tb6 20.Nc4 N:c4 21.C:c4 Ta6 și neग्रul a cîștigat la mutarea a 34-a.

În campionatul R.P.R. 1962, varianta Smislov s-a jucat în partida Voiculescu—Pușcașu: 7.e4 Ng4 8.Ne3 Cfd7 9.Td1 Cc6 10.Db3 Cb6?

Aici neग्रul trebuia să folosească imediat pierderea de timp pe care și-a permis-o alb cu 10.Db3 atacînd centrul prin 10...N:f3 11.g:f3 e5! Acum la 12.d:c5 (12.d5 Cd4 cu atac!) 12...Ce5, neग्रul obține atac puternic, ca în partida Samcovi—Simagin, Leningrad 1951, care a continuat astfel: 13.Nh3? C:f3+! 14.Re2 Cfe5 15.N:d7 C:d7 16.Db5 c6 17.D:b7 Tb8 18.D:d7 T:b2+ 19.Rf1 Df6, cu atac cîștigător.

După mutarea șablon 10...Cb6, s-a intrat pe făgașul unei variante mai dezavantajoase pentru neग्रul: 11.d5 Ce5 12.Ne2 N:f3 13.g:f3 Nh5 14.f4! N:c3+?! (Mai bine 14...N:e2 15.Cc2 16.d:c6 Dc7 17.c:b7 18.Cc3 Da6!, analiza lui Trifunovic, sau 15...Dd7 16.h4 c6 17.h5 c:d5 18.h:g6 h:g6 19.Nd4! N:d4 20.T:d4 Rg7! 21.Cg3 Tf8 22.f5 Th8 23.T:h8 T:h8 24.f:g6 f:g6 25.e:d5, cu remiză. Lilienthal—Bronstein, Stockholm 1948) 15.D:c3 N:e2 16.R:e2 Dd7 17.f5 Dh5+ 18.Dd3 D:d3 19.T:d3 Ce4 20.Nd4 Tfd8, cu un final avantajos albului, care a și cîștigat la mutarea a 32-a.

VI. Albul dezvoltă nebulul la g2

În varianta 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.C:d5 C:d5 5.g3 Ng7 6.Ng2, Geller împotriva lui Korcinoi, turneu candidaților, Curaçao 1962, în loc de 6...C:c3 sau 6...Cb6, a jucat 6...Ne6 cu următoarea propunere: 7.Db3 C:c3! 8.D:b7 N:d4 9.D:a8 și neग्रul are atac. Korcinoi a evitat aceasta și a jucat confuz: 7.Ce4 0—0 8.Cf3 Ca6 9.0—0 c6 10.a3 Nf5 cu joc egal.

În finală R.P.R. 1962, s-a încercat aceeași variantă în partida Șoos—Rădulescu. După 6...Ne6, a urmat: 7.Cf3. Aici propunem varianta 7...c5 8.Cg5 c:d4 9.C:c6 f:e6 10.C:d5 e:d5 11.Db3 e6 12.D:b7 0—0 13.D:a8 Dd7 14.Nh3 Cc6 15.N:c6+ D:e6 16.Db7 d3, cu atac cîștigător.

Neग्रul, nefiind sigur pe consecințele mutării a 13-a, a preferat continuarea modestă: 7...C:c3 8.b:c3 Nd5 9.0—0 0—0 10.Dd3! b6 11.e4 Nb7 12.Td1 Cbd7 13.Na3 c5 14.Dc3 c:d4 15.c:d4 Tc8 16.Tac1 Tc8 17.h3 e6 18.Cd2 Cf6 19.g4 Dd7 20.Ce4 Tcd8 și a căzut sub presiune.

Importantă ca linie de joc pentru neग्रul este și partida Garcia—Smislov, Havana 1962, care a evoluat astfel: 6.Ng2 C:c3 7.b:c3 c5 8.e3 Cc6 9.Ce2 Nd7 10.0—0 Tc8 11.Nd2 0—0 12.Tc1 Ca5 13.Cf4 Nc6 14.Nh3 Tb8 15.e4 e5! 16.Dc1 C:c4 17.Ce6 C:d2 18.C:d8 Cf3+ 19.Rh1 C:e1+ 20.C:e6 b:c6 (Vezi Revista Șah nr. 10, 1962, pag. 153).

Pe schema variantei principale a sistemului cu dezvoltarea nebulului la g2 a evoluat partida Titenco—Aronin, Moscova 1962: 6...C:c3 7.b:c3 c5 8.e3 0—0 9.Ce2 Cc6 10.0—0 Da5 11.a4! Td8 12.Tb1 Dc7 13.Cf4 c:d4 14.c:d4 Nf5 15.Tb5 e5! 16.Cd5 Dd7 17.d:e5 C:e5 18.e4 Ng4 19.f3 Ne6 20.Ng5 Tc8 21.Cf6+ N:f6 22.Nf6 D:d1 23.Td1 Cd7 24.Nb2 b6 25.f4 Cc5 și remiză.

Trebuie scoasă în evidență mutarea cheie 15...c7—e5, care în prima partidă a dus la cîștig iar în cea de a doua la egalarea jocului.

Cu dezvoltarea imediată a nebulului la g2 și întîrziere în dezvoltarea a calului pe c3 a decurs partida dintre Karelov—Kuznetov 1961: 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.g3 Ng7 4.Ng2 d5 5.c:d5 C:d5 6.e4 Cb4 7.d5 c6 8.Cc2 c:d5 9.a3 Da5 10.0—0 d:c4 11.Nd2 Cc6 12.N:c4 Da6 13.Cc3 Cd3 14.Cd5 0—0 15.Cc7 Dc4 16.N:d3 17.C:a8 Ng4 18.Cf4 N:d1 19.C:d3 Ne2 20.Tc1 N:d3 21.Cc7 N:b2 22. Ta2 Ng7 23.Nb4 Nc4 24.Tc2 Nb3 25.Tc1 Tc8 și partida s-a terminat remiză într-un final de tun și pioni, contra nebul cu doi pioni în plus.

Este util să se compare această partidă cu partida Euwe—Keres, în care neग्रul a jucat 6...Cb6, în loc de 6...Cb4: 7.Ce2 c5 8.d5 c6 9.0—0 0—0 10.Cc3 e:d5 11.e:d5 C8d7 12.Ce4 și acum, după părerea lui Brauștein, avantajul albului este evident: puternicul pion d5 în comparație cu c5 precum și faptul că în lagărul alb sînt multe posibilități de manevră.

Mutarea 9...Da5 din partida Karelov—Kuznetov este nouă și se pare că dă șanse mai mari de egalare, decît varianta veche: 8.Ce2 0—0 9.a3 C:a6 10.0—0 e6 11.Cc3 c:d5 12.e:d5 e:d5 13.C:d5! Cbc6 14.Cc2 Cc7 15.C:c7 D:c7 16.Cd5 Dd8 17.Nf4!, cu mare avantaj pentru alb. Pachman—Filip 1954, sau decît varianta 10...Cd7 11.Cbc3 Cb6 12.Ng3 și neग्रul este stînjinit în dezvoltare.

În general, variantele care rezultă din sistemul cu dezvoltarea nebulului la g2, fără Cb1—c3 sînt greu de rezolvat pentru neग्रul. Pachman apreciază ca cea mai bună pentru neग्रul varianta 6...Cb4 și din lipsă de alte variante mai sigure trebuie să acceptăm încurăturile tactice ce pot rezulta după această mutare, cu aspecte aventuroase.

O soluție bună, dar mai modestă pentru neग्रul, este să se joace următoarea ordine de mutări: 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.g3 și acum 3...c6, întrînd ulterior cu 4...d5 în liniile de joc ale Apărării Grünfeld. Într-o astfel de poziție, prin intervertire, de mutări, s-a ajuns în partida Benkő—Ghițescu (Varna 1962) cu următoarea desfășurare: 1.g3 g6 2.Ng2 Ng7 3.d4 d5 4.Cf3 Cf6 5.Db3 0—0 Cc3 b6 8.0—0 Nb7 9.Nf4 Cb7 10.a4 d:c4! 11.D:c4 Cd5 12.Nd2 a5! Este demnă de relevat frumoasa manevră pozițională (pentru cîmpul b4) care a început cu 10...d:c4 13.Db6 C:d4 14.Tfd1 c5 15.d5 Tc8 16.Dc4 Ce2 17.Tab1 Cd4 18.Nf4 h6 19.Ce1 g5 20.Nc1 Ce5 21.Da2 Na6 22.b3 Dd7 23.e3 Cf5 24.Nb2 Cd6 25.Na1 Df5 și neग्रul stă mai bine.

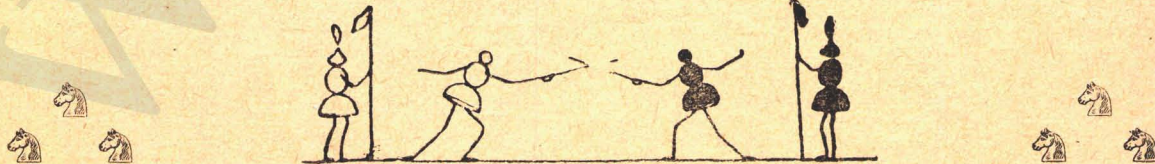
CONCLUZII

În cele de mai sus am prezentat diferite linii de joc, atît pentru alb, cît și pentru neग्रul. Dacă ar fi să facem o apreciere asupra celor mai bune perspective pentru alb, prima atenție trebuie acordată variantei cu formarea centrului de pioni, ca în partida Bronstein—Kotov, Stockholm 1948, cu renunțarea la perechea de nebuni. În cazul cînd neग्रul nu simplifică centrul, prin schimbarea pionului d4, atunci se recomandă linia de joc aplicată în partidele Spasski—Șişkin, semifinalele celui de al XXVII-lea campionat al U.R.S.S. și Spasski—Korcinoi, Leningrad 1958.

Sistemul Smislov din Apărarea Grünfeld (1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Cf3 Ng7 5.Db3 d:c4 6.D:c4 0—0 7.c4 Ng4 8.Ne3 Cfd7) este și astăzi, după circa 15 ani de discuții teoretice și joc practic, un instrument foarte tăios, atît pentru alb, cît și pentru neग्रul.

În cele mai multe dintre variantele Apărării Grünfeld, consecvent spiritului strategic al acestei deschideri, neग्रul nu trebuie să renunțe la mutarea c7—c5 decît în rare ocazii (unele variante din sistemul Smislov și în cazul dezvoltării nebulului alb la g2, la mutarea a 4-a).

Încercarea albului de a împiedica intrarea nebulului în Apărarea Grünfeld ușurează mai degrabă eforturile nebulului de a egala jocul în deschidere. Exemplu tipic, partida Rădulescu—Botetz, Iași 1961.

I. ESTRIN

campionul U.R.S.S. de șah
prin corespondență

Pe marginea ultimului campionat al U.R.S.S.

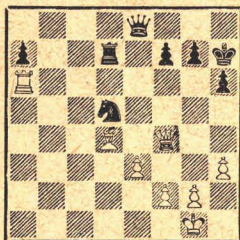
Revista de Șah a publicat în numărul său anterior o scurtă relatare a desfășurării celei de a XXXI-a ediții a campionatului de șah al Uniunii Sovietice. Prezentăm acum cititorilor noștri unele momente mai interesante survenite în câteva din partidele disputate.

Poziția din diagrama 1 a survenit în partida Furman—Holmov. Albul a jucat aci 30.Dg1? și după câteva mutări partida s-a terminat remiză. A doua zi Furman a arătat că ar fi putut câștiga frumos, făcându-și mat adversarul: 30.T:h6+! g:h6 (30...Rg8 31.Tb8+! R:b8 32.Db6+ și 33.D:g7 mat) 31.D:f5+ Rg8 32.Dg1+ Rf8 33.Dg7+ Re7 34.De4+Rd8 (dacă 34...Rf8; atunci 35.Nc5+ Re7 36.Db8 mat) 35.Db8+ Re7 36.Nc5+ și negrul trebuie să dea dama pentru a se salva de mat.

Un final curios a survenit în partida Gufeld—Baghirov (Vezi diagrama 2). S-ar părea că șansele sînt egale, dar pionii negrului sînt mai avansați și aceasta înclină balanța în favoarea sa. A urmat: 49.g4 b4 50.g5 h8 51.g6 h2 52.Th7 Td1 53.g7 N:g7 (Era de considerat 53...Tg1!, cu amenințarea Nb4, de ex. 54.Tb3 Rd7 55.Re4 Rc6 și numai acum 56...N:g7 57.N:g7 b1D ameliorind simțitor poziția regelui negru) 54.N:g7 b1D 55.T:b1 T:b1 56.Re4 Td1 (și acum mai multe șanse dădea continuarea 56...Rc7! 57.Rd5 Rb6) 57.Nf8! c4 58.Nb4 Rd7 59.f4 Dc1

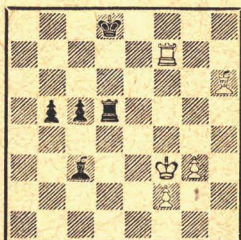
1

Furman-Holmov

2

Gufeld-Baghirov

60.Rd4 Rc6 61.Nc3 Rb5 62.f5 Td1+ 63.Re4 Rc5 64.f6 și cu toate încercările albului de a câștiga, partida s-a terminat remiză la mutarea 116! O contribuție importantă la teoria finalelor.

Multe emoții a pricinuit participanților și spectatorilor partida Bronstein—Klovan. Trebuie remarcat că tânărul maestru din Riga utilizează un control special al timpului în partidele sale: 2 ore și 25 minute pentru primele 25 mutări și 5 minute pentru restul de 15 mutări. În partida amintită, lui Klovan îi rămăseseră pentru ultimele 9 mutări doar câteva secunde. Se părea că efectuarea acestor mutări este materialmente imposibilă. În acest moment Bronstein, considerînd că jocul la criza de timp a adversarului nu este corect, a propus remiză. Spre mirarea tuturor celor din jur, Klovan a refuzat!

— „Vezi, ce înseamnă tinerețea!” — a exclamat Taimanov. Nu cunoșc niciun maestru sau mare maestru care să fi procedat așa.

Între timp, Klovan și-a pus în față 9 figuri din cele care fuseseră schimbate și după fiecare mutare dădea cite una din ele la o parte. După ce ultima figură a dispărut, au izbucnit aplauze. Și deși în complicațiile care au avut loc pe tablă Klovan a trebuit să dea înapoi pionul în plus pe care-l avea, totuși după întrerupere, partida s-a terminat remiză.

NOUTĂȚI ÎN DESCHIDERE

Participanții au jucat multe inovații în deschideri, în special în Apărarea siciliană. Aci în primul rînd trebuie menționată partida Gipslis—Korcinoi, pe care o publicăm în întregime în paginile următoare ale revistei.

Este interesant că aceeași variantă a fost jucată de aceeași adversari acum 5 ani, în semifinala campionatului al 26-lea al URSS, la Taşkent. Atunci negrul a câștigat. De data aceasta, Korcinoi a fost surprins de mutarea 10.f5 pe care se pare că nu o cunoștea, ajungînd după 15.Ce1! la poziția din diagrama 3.

În acest moment, fostul campion mondial Mibaïl Tal, care a asistat la campionat, a zîmbit misterios. Era clar că marele maestru din Riga are oarecare legătură cu această variantă și că poziția lui Korcinoi nu e de învidiat.

★

Interes teoretic prezintă și partida Bronstein—Polugaevski: 1.e1 c5 2. Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 e6 5.Cb5 d6 6.Nf4 e5 7.Ne3 Cf6 (Mai bine 7...a6 8.Cc5 Cf6 9.Ng5 Ne7 10.Cd2 0-0, cum s-a jucat în partida Estrin—Iudovici, din turneul internațional prin corespondență în memoria lui V. Ragozin) 8.Ng5 (Această legare a calului „cu pierdere de timp” a fost propusă pentru prima dată de către autorul acestui articol încă în 1960. Acum la 3...Da5+, albul răspunde 9.Dd2! și după 9...C:e4 10.D:a5 C:a5 11.Ne3 Rd8, obține avantaj prin 12.f3!, mutare

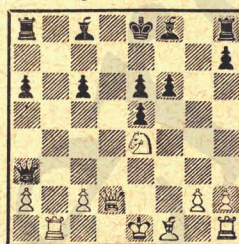
care nu este luată în considerație de către Euwe în cartoteca sa. În partida Baghirov—Boleslavski, Harkov 1963, a urmat 12...Cf6 13.C:a7 Cd5 14.Cla3 Ne6 și acum cu 15.c1!, în loc de 15.0-0-0, 15...Cdb4 16.Cb6+ Re7 17.Cc7 albul ar fi câștigat calitatea). În partidă a urmat 8...a6 9.N:f6 g:f6 10.Cc5 f5 11.Dh5 (La această mutare Bronstein s-a gîndit peste jumătate de oră) 11...Cd4 12.Nc4 Dc7 13.Cd2! C:c2+ 14. Re2 C:a1 și acum jucînd în loc de 15.Cd5, mutarea 15.T:a1! albul ar fi putut obține un atac decisiv.

★

După mutările 1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cc6 5.Cc3 a6 6.Ne2 Dc7 7.0-0 Cb6 8.Ne3 Nb4 9.Ca4! survine o poziție bine cunoscută (diagrama 4).

3

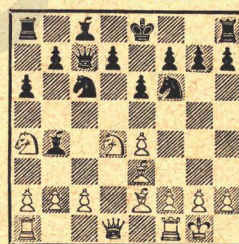
Gipslis-Korcinoi

Varianta Najdorf

4

Suetin-Furman

Varianta Paulsen-Taimanov. Sacrificiul pionului e4

Acest sacrificiu de pion este pe deplin corect. Dacă acum 9...C:e4, atunci 10.Cb6 D:b6 11.C:e6!; sau 10...Tb8 11.C:c6 și 12.Dd4 cu avantaj pentru alb. Iar la 9...Nd6, pentru alb cel mai bine este nu 10.C:c6 b:c6 11.Cb6 Tb8 12.C:c8 T:c8 13.N:a6 Ta8 14.Nd3 N:b2+ 15.Rb1 Nf4 cu șanse aproximativ egale (Kot—Taimanov, al 29-lea camp. URSS), ci 10.g3! cum am analizat șabistii letoni și s-a experimentat pentru prima oară în partida Gipslis—Bustlaev (Spartakiada 1963). Poate urma: 10...C:e4 11.Nf3 Cf6 (11...f5? 12.C:f5! e:f5 13.N:e4 f:e4 14.Cb6 Tb8 15.Cc4 cu amenințarea 16.C:d6+ și 16.Nb6) 12.C:c6 b:c6 13.Cb6 Nb7 (13...Tb8 14.Cc4! Ne7 15.Nf4) 14.C:a8 și albul câștigă calitatea (Schmidt—Korelov, semifinalele campionatului URSS 1963).

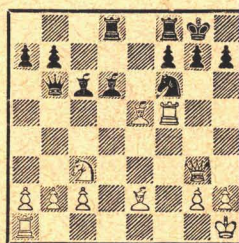
În partida Suetin—Furman, negrul a ales altă cale, jucînd în poziția din diagrama 4 mutarea 9...b5, care însă nu s-a dovedit mai bună. Suetin a răspuns simplu și convingător: 10.C:c6 d:c6 (Și după 10...D:c6 11.Cb6 Tb8 12.e5! negrul are greutăți) 11.Nc5! N:c5 12.C:c5 0-0 (Flobr consideră că mai bine este 12...Da5, cu șanse de apărare) 13. Dd4 e5 14.Dc3 a5 15.Tfd1 b4 16.Dc3, cu puternică presiune pozițională.

★

Un interes deosebit a provocat partida Suetin—Baghirov, care s-a desfășurat astfel: 1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cc6 5.Cc3 d6 6.f4 Cc6 7.Ne3 Ne6 8.Ne2 0-0 9.0-0 Dc7 10.De1 Nd7 11.Dg3 C:d4 12. N:d4 Nc6 13.Rh1 Tad8 14.e5 d:e5 15.N:e5 Db6 16.f5 e:f5 17.T:f5 Nd6 (vezi diagrama 5)

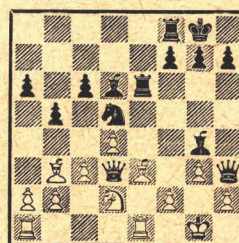
5

Suetin-Baghirov

Varianta Scheveningen. Albul sacrifică dama

6

Novopașin-Spasski
Suetin-Gheller

Atacul Marshall; poziția după 17...Te6

Trebuie să recunoștem că, în timpul pregătirii pentru campionat pe care am efectuat-o împreună cu maestrul Baghirov, am examinat și această poziție și am ajuns la concluzia că avantajul este de partea negrului, care după schimbul nebunilor de cîmpuri negre preia inițiativa. Ne-am gîndit și la posibilitatea sacrificiului de damă pe care însă am înlăturat-o ca fiind neserioasă...

După 20 minute de gândire, Suetin s-a decis totuși la acest sacrificiu : 18.D:g7+ R:g7 19.N:f6+. In loc să facă acum mutarea naturală 19...Rg6!, Bagirov a început să se chinuie să-și aducă aminte ce-am analizat împreună și unde botărisem că trebuie să mute regele. Și, cum se întâmplă adeseori în asemenea cazuri, a greșit. După 19...Rh6? 20. Tafl! De3 21.Th5+ Rg6 22.Th4 Cf4! 23.Th:f4 h5 24.N:d8 T:d8 25. Nd3+ T:d3 26.c:d3 albul a recîștigat cu dobîndă materialul sacrificat, păstrînd și amenințări multiple.

Fără a încerca să micșorăm realizarea lui Suetin, care a căpătat pentru această partidă premiul de frumusețe, trebuie să remarcăm că sacrificiul de damă... este incorect și ar fi trebuit să ducă după 19...Rg6 la înfrîngerea albului.

Spre regret, niciieri în presă această partidă n-a fost comentată corect. De exemplu, L. Pachman, în revista „Scabcb-Echo”, arată că nu este bine 19...Rg6 din cauza 20.Tafl și 21.Nd3.

Însă după 20.Tafl De3 21.Nd3 Rb6! negrul cîștigă de fapt un tempo în comparație cu continuarea din partidă și respinge, atacul (22.Cd1 N:g2+! 23.R:g2 Tg8 24.Rb1 Db3 !)

A greșit chiar și Tal, care a scris în Buletinul campionatului că după 19...Rg6 20.Nd3 Rb6 21.Ng5+ albul obține remiza. In loc de 20...Rb6? negrul joacă însă 20...Ne7!! și cîștigă ușor.

Astfel, frumosul sacrificiu de damă a fost greșit !

În partidele Novopașin—Spasski și Suetin—Gbellier s-a jucat înepuizabilul atac Marshall. Pînă la mutarea a 19-a, ambele partide s-au desfașurat identic : 1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Tel

b5 7.Nb3 0—0 8.c3 d5 9.c:d5 C:d5 10.C:e5 C:e5 11.T:e5 e6 12.d4 Nd6 13.Tel Dh4 14.g3 Dh3 15.Nc3 Ng4 16.Dd3 Tac8 17.Cd2 Te6 (Vezi diagrama 6)

Aci Novopașin a jucat 18.a4, mutare care considerată ca una dintre cele mai bune. După 18...b:a4 ! (Oricît s-ar părea de curios, această mutare simplă n-a fost de loc luată în considerație de teoreticieni) 19.T:a4 (Era mai bine 19.N:d5 c:d5 20.Df1) 19...f5 20.f4 N:f4! 21.Nf2 (La recomandăția Buletinului campionatului 21.g:f4 Tg6 22.N:d5+, negrul ar fi răspuns 2...Rb8!, cu amenințări imparabile) 21...T:e1+ 22.N:e1 Te8 și albul a trebuit să cedeze.

Suetin a continuat cu 18.Df1 Dh5 19.a4 b:a4 20.T:a4 f5 21.c4! f4! 22.c:d5 T:e3 23.f:e3 f:g3 24.d:c6+ Rh8 25.h:g3 T:f1+ 26.T:f1 Dg5 și după mari complicații partida s-a terminat remiză la mutarea a 37-a

În cadrul turneului final s-a jucat o variantă interesantă a Apărării Grünfeld între Spasski și Stein, chiar în prima rundă : 1.d4 Cf6 2.e4 g6 3.Cc3 d5 4.c:d5 C:d5 5.e4 C:c3 6.b:c3 Ng7 7.Nc4 0—0 8.Ce2 Cc6 9.h4 Ca5 10.Nb3 c5 11.h5 C:b3 12.a:b3 (De considerat era 12.D:b3) 12...c:d4 13.c:d4 Nd7! Mutarea aceasta, recomandată de către autorul acestui articol în monografia sa asupra Apărării Grünfeld, este fără îndoială mai bună decît 13...Ng4, cum s-a jucat în partida Spasski—Suetin din al 25-lea campionat al URSS). 14.h:g6 h:g6 15.Dd3 Db6 16.Nd2 Tfe8 și inițiativa a trecut de partea negrului.

Cîștigînd această partidă, Stein și-a asigurat de fapt victoria în turneul final al campionatului.

PARTIDE și FINALURI

DIN PARTIDELE MARILOR MAESTRI

Cele 11 victorii consecutive și rezultatul „sec” de 100% al lui Fischer în campionatul S.U.A. constituie fără îndoială un record greu de egalat. Și mai remarcabil este însă stilul în care Fischer a „dispus” de adversarii săi. Simplu și ușor, fără să pară că depune vreun efort, „Bobby” l-a bătut pe vechiul său rival Reshevsky într-o partidă în care acesta a trebuit să se apere tot timpul și a înregistrat două victorii prin K.O. (în cite 21 mutări) la R. Byrne (la care nu cîștigase încă niciodată pînă acum) și la mare maestru Benkô.

Această din urmă partidă, pe care o reproducem mai jos, s-a jucat în marea sală de festivități a hotelului Henry Hudson din New York, plină pînă la refuz. La celelalte mese, lupta în jocul de mijloc abia începuse cînd Fischer a jucat 19.Tf6!! După zece minute, cu înfățișarea „unui om care se întreabă cum de i s-a putut întîmpla așa ceva” (după relatarea corespondentului din New York al revistei British Chess Magazine, Beth Cassidy), Benkô a cedat iar Fischer — în aplauzele entuziaste ale spectatorilor. — „cu un zîmbet reținut de satisfacție și-a îndreptat atenția spre o prăjitură...”

44. APĂRAREA PIRC—ROBATSCH

R. Fischer

P. Benkô

Campionatul S.U.A., New York 1964

1.e2—e4 g7—g6
2.d2—d4 Nf8—g7
3.Cb1—c3 d7—d6
4.f2—f4 Cg8—f6
5.Cg1—f3 0—0
6.Nf1—d3

În ultimul timp s-a jucat aci mereu 6.Ne2, cu rezultate bune pentru alb, de exemplu 6...c6 7.0—0 b5 8.e5! Cf7 9. a1 b4 10.Cc4 Cb6 11.Nd2 a5 (Hasin—Kotov, Kiev 1957) și, după părerea lui Barden, albul poate continua atacul cu 11.a5 Cd5 12.De1. La 6...e5 poate urma 7.d:c5 Da5 8.0—0 D:c5+ 9.Rb1, de asemenea cu perspective de atac pentru alb. Conform obiceiului său, Fischer preferă o continuare mai veche, dar de asemenea foarte bună. (Vezi diagrama 1)

6... Nc8—g4

În afara acestei mutări, care probabil nu va mai fi jucată după partida A. Jașa, negrul mai are și alte posibilități, după cite se pare mai bune : 6...Cbd7 7.De2 (7.0—0 e5 8.f:e5

d:e5 9.d:e5 C:e5 10.C:e5 Dd4+ cu șanse egale, Larsen—Buvmeester, Copenhaga 1962) 7...e5 8.d5 Cb6 9.a4 e6 10.d:e6 N:e6 11.a5 Cbd7 12.0—0 Te8 13.Dj2 c4 și negrul nu stă rău (Polugaevski—Gipslis, al 31-lea campionat al URSS), sau 6...Cc6 7.e5 d:e5 8.d:e5 Cd5 9.C:d5 D:d5 10.De2 Ng4 11.Ne4 Da5+ 12.Nd2 Db6 13.Nc3 Tadb de asemenea cu șanse egale (Gufeld—Polugaevski, al 31-lea campionat al URSS)

7.h2—h3

Ng4:f3

8.Dd1:f3

Cb8—c6

Probabil Benkô a considerat că aceasta constituie o întărire față de continuarea 8...Cfd7 9.e5 Cc6 10.Ne3 (Ivanenko—Levin, Kiev 1963) care dă avantaj albului. Jucînd întîi 8...Cc6, negrul cîștigă timp pentru e7—e5.

9.Nc1—e3

e7—e5

Înaintarea temută e4—e5 este împiedicată, dar albul continuă să păstreze inițiativa, datorită superiorității de spațiu pe flancul regelui și poziției mai active a figurilor (Vezi diagrama 2).

10.d4:e5

d6:e5

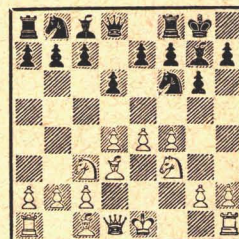
11.f4—f5

g6:f5

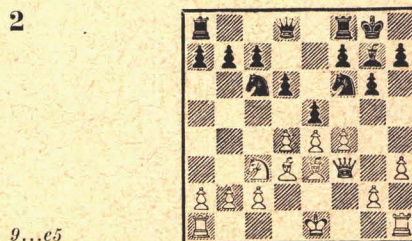
Mai curînd sau mai tîrziu, negrul trebuie să ia la f5, deoarece se amenință g2—g4—g5 și f5—f6. Negrul ia imediat, pentru a evita, după g2—g4, eventuala deschidere a coloanei „g5”. (Vezi diagrama 3).

12.Df3:f5
13.Df5—f2

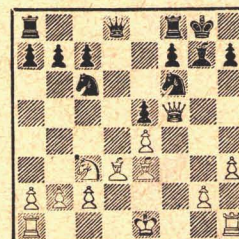
Cc6—d4
Cf6—e8

6.Nd3

9...e5

12.D:f5

Necesar pentru a evita legarea Ng5.

14.0—0 Ce8—d6
15.Dd2—g3!

Începutul unei manevre foarte originale a damei albe, care constituie preludiul subtil al combinației ce va decide partida. Răspunsul negrului este forțat deoarece se amenință Nb6.

15.... Rg8—h8
16.Dg3—g4 c7—c6
17.Dg4—h5 Dd8—e8?

Negrul nu bănuiește intențiile diabolice ale adversarului, deși manevra d.amei ar fi trebuit să-l pună în gardă. Era nece.ar 17...Ce6 după care catastrofa ar fi putut fi evitată, deși albul ar fi continuat să stea mult mai bine (Cc3—e2—g3—f5, Ta1—d1, etc) Vezi diagrama 5.

18.Ne3:d4 e5:d4
19.Tf1—f6! !

O mutare superbă prin simplitatea și eleganța ei. Toate manevrele precedente ale albului au avut de scop un atac combinat asupra punctului b7, bazat pe deschiderea la momentul oportun a diagonalei d3—b7. La 19.e5 negrul s-ar fi apărut însă cu 19...f5! iar retragerea calului de la c3 ar fi permis blocarea cimpului e5 prin De8—e5; de aceea, Fischer nu numai că nu apără calul atacat, ci sacrifică un turn pentru a împiedica cele două mutări de

apărare ale negrului: f7—f5 și De8—e5. Concepția este remarcabilă, mai ales dacă ținem seama că în mod sigur ea a apărut în mintea

Bobby Fischer

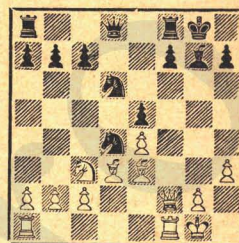
văzut de caricaturistul sovietic I. MASSIN

lui Fischer în momentul când a început manevra Df2—g3—g4—b5 (Vezi diagrama 6).

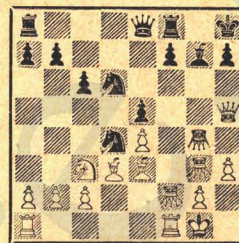
19.... Rh8—g8
20.e4—e5 h7—h6

La 21...N:f6 urmează 22.D:b6, iar la mutările calului d6, decide Df5.

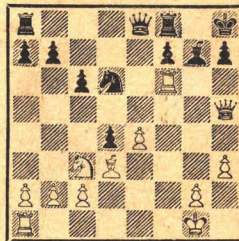
21.Cc3—e2 Negrul cedează 19.T/f6!!

14...Cd6

17...De8?

6

De la campionatul U. R. S. S.

45. PARTIDA ITALIANA

Baghirov

Nei

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 (Partida italiană este rar întâlnită în repertoriul de deschideri actual. Față de răspunsul 3..Cf6, care ar fi angajat partida în jocul celor doi cai, are avantajul că, negrul în cele mai multe variante realizează egalarea, în faza de deschidere, fără să fie nevoit la sacrificiul de pion la care este practic dirijat după 3...Cf6 4.Cg5 d5 5.e:d5 etc.) 4.0—0 (Mai obișnuit este 4.c3, dar prin intervenție de mutări se ajunge la aceeași variantă) 4...d6 5.c3 Nb6 (Această retragere anticipată arată intențiile negrului de a juca varianta închisă a partidei italiene) 6.d4 De7 7.h3 (Mutare necesară, care interzice continuarea 7...Ng4, ceea ce ar spori tensiunea pe importantul cimp d4, prin înălțarea calului din f3) 7...Cf6 8.Te1 0—0 9.Ng5 (Nu este cea mai indicată continuare, deoarece după 9..h6, albul este nevoit fie să retragă nebunul, fie să-l schimbe pentru calul din f6, ușurând astfel jocul negrului. Mai puternică este continuarea 9.a4 a6 10.b4!, după care negrul trebuie să joace foarte circumspect, urmînd recomandăția teoretică 10...Cd8! 11.Na3 Cd7 12.b5 Df6 cu șanse egale) 9..h6 10.Nh4 Rh7 (Urmărind ocuparea imediată a coloanei „g”, după g5, h5 și g4, cu turnul și invitînd pe alb la mutarea din partidă) 11.Nd3 Rh8 (O măsură de precauție, mai înainte de a începe avansarea pionilor pe ilan-

cul regelui. Acum se amenință e:d4, cu cîștig de pion) 12.d5 (Înlătură amenințarea însă ridicarea tensiunii în centru, înlesnește negrului conducerea atacului, cimpul e5 fiind puternic consolidat) 12...Cb8 13.Cfd2 (Cu dublu scop: Să împiedice legarea calului după g5,g4,h:g4, N:g4 și să înălțare puternicul nebun din b5) 13...g5 14.Ng3 h5 15.Cc4 h4 16.C:b6 a:b6 17.Nh2 g4 (Situția albului este foarte grea: nebunul de cimpuri negre este practic scos din joc și se amenință deschiderea coloanelor la rocada albului) 18.Dc1 Tg8 19.h:g4 N:g4 20.Ne2 (Lipsită de importanță este continuarea 20.Dh6+ Ch7 și amenințarea Tg6 Cbd7 și Tag8 nu poate fi combătută) 20...Tg6 21.De3 Cbd7 22.Cd2 Tag8 (Mobilizarea turnurilor pe colana „g” a creiat amenințări acute asupra punctului g2. Albul caută să-și ușureze si-

tuația prin schimburi. (Vezi diagrama) 23.Rh1 (Mai eroică era continuarea 23.f4! N:e2 24.T:e2 Cg4 25.Dh3 C:h2 26.D:h2 Tg3 27.f5 h3 28.Rh1 Dh4 și atacul negrului totuși decide) 23...N:e2 24.D:e2 T:g2 25.Tg1 T2g6 26.Cc4 Cc5 27.f3 Ch5 28.Cc3 T:g1+ 29.T:g1 T:g1+ 30.R:g1 Dg5+ 31.Rh1 Cg7 (Interzice mutarea 32.Cf5. Partida este practic terminată și negrul trebuie să-și regroupeze piesele pentru a realiza amenințări concrete) 32.Ng1 Cd7 33.Dh2 Cf8 34.Nf2 Cg6 35.Dh3 Rh7 36.Dd7 Df4 37.Rg2 Dg5+ 38.Rh2 Df4+ 39.Rg2 Ch5 40.Cf5 h3+ 41.Rf1 Dc1+ 42.Ne1 Ch8 43.De7 Df4 44.Rf2 h2 45.Rg2 D:f3+ 46.R:f3 h1D+ 47.Rf2 D:e4 (Înlăturarea pionilor din f3 și e4 a lăsat regele alb la discreția atacului negrului) 48.Ce3 Cf4 49.Nd2 Dh1 50.D:c7 Dh2+ 51.Rf3 D:d2 52.D:d6 Chg6 53.Dd7 e4+ și albul cedează, pentru că după 54.R:e4 Dd3+ 55.Rf3 Ce5+ se cîștigă dama. O partidă jucată în stilul marelui Alehin.

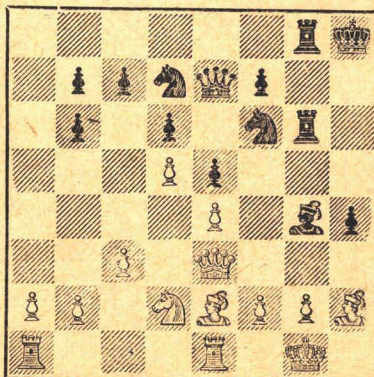
M.R.

46. INDIANA REGELUI

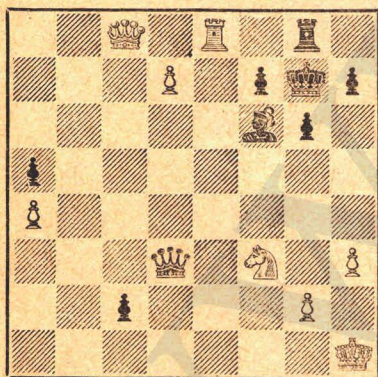
Nei

Gufeld

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f4 (Varianta celor 4 pionii este din nou la modă!) 5...0—0 6.Cf3 c5 7.d5 e6 8.Ne2 e:d5 9.c:d5 (Această mutare mai veche aduce lupta de fapt într-o variantă a deschiderii Hromadka deschisă. Mai frecventă este în practica turneelor contemporane continuarea 9.e:d5 Nf5 10.0—0 Ce4 11.C:e4 N:e4 12.

Cg5 Te8 13.Nd3 N:d3 14.D:d3 și amenințarea 14—f5 și eventual Dd3—h3, dă albului șanse bune de atac pe flancul regelui) 9...b5! (Reacția cea mai logică împotriva poziției nesigure a regelui alb în centru. După 10.N:b5 Ce4 11.C:e4 Dc5+ 12.Rf2 D:b5 13.C:d6 Da6, poziția negrului este preferabilă. Mutarea jucată în partidă este o recomandare a maestrului Mikenas și duce la complicații tactice foarte mari, în care șansele negrului nu sînt mai slabe. În general, în această variantă mutarea 9.C:d5 expune pe alb, după părerea mea, la riscuri inutile) 10.e5 d:e5 11.f:e5 Cg4 12.Ng5 Db6 13.0—0 (Un sacrificiu de calitate corect, pe care negrul va trebui să-l accepte, deoarece după 13...c4+ 14.Rh1 Cf2+ 15.T:f2 D:f2 16.Ce4 Db6 17.Ne7 Te8 18.Cf6+ N:f6 19.N:f6, slăbiciunea cronică a cîmpurilor negre de pe flancul regelui dă albului un atac cîștigător) 13...c4+ 14.Rh1 C:e5 15.Ne7 Cb7 16.d6 Nb7 17.Cd5 N:d5 18.D:d5 Cg4 19.a4 (După această mutare, începe un veritabil... masacru al pieselor albe și negre, la sfîrșitul căruia rezultă o poziție în care totuși rămîn valabile principiile strategice generale) 19...C:f2+ 20.T:f2 D:f2 21.N:f8 T:f8 22.D:b5 D:e2 23.D:d7 D:b2 (Și acum să apreciem rezultatul: nebunul din g7 este mai tare decît calul din f3, în vreme ce pionul din c4 nu este mai slab decît cel din d6. Restul pieselor, avînd poziții și valori aproximativ egale, rezultă că negrul trebuie să cîștige) 24.Te1 Nc3 25.Tf1 De2 26.Tg1 a5 27.Dc7 Dd3 28.d7 Nf6 29.Te1 Rg7 30.h3 c3 (Ambii pioni liberi avansează năprasnic către transformare și poziția devine excepțional de încordată. Pe bună dreptate această partidă a fost apreciată drept una dintre cele mai interesante ale ultimei ediții a campionatului mondial de șah) 30.Te8 c2 31.Dc5! Tg8 32.Dc8 (Nici albul nu este dispus să accepte cu inima ușoară ori ce soartă! Vezi diagrama). 32...Df1+ 33.

Rh2 Ne5!+ (O combinație decisivă de toată frumusețea, bazată pe faptul că poziția regelui alb este chiar mai proastă decît a colegului său din g7) 34.T:e5 (Forțat. Numerge 34.C:e5 Df4+ 35.g3 Dd2+ 36.Rg1 c1d+ și nici 34.g3 Df2+ 35.Rh1 D:f3+ 36.Rg1 Nd4+ 37.Rh2 Df2+ 38.Rh1 Dg1 mat) 34...c1D 35.D:g8+ R:g8 36.d8D+ (Ambii pioni liberi s-au emancipat numai că albul

are o singură damă iar negrul două!) 36...Rg7 37.Dd4 Dcc4 38.D:c4 D:c4 39.T:a5 (Atunci cînd comentatorul este și jucător de concurs, o asemenea gresală are atîtea justificări fizice și psihologice încît nu mai este cazul să punem aici tradiționalul semn de întrebare) 39...De7+ și albul cedează.

Comentarii de Th. Ghițescu
maestru internațional

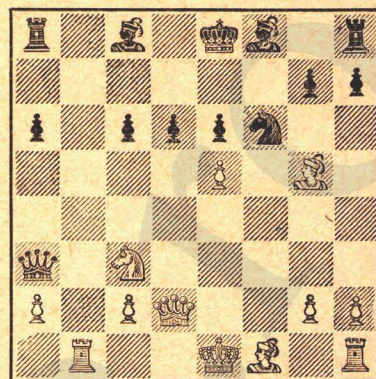
Surpriză teoretică

47. APĂRAREA SICILIANĂ

A. Gipslis

V. Korcinoi

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 (Puține variante de deschidere au avut o astfel de faimă ca această variantă a cărei „paternitate” și-o dispută Opocensky și Najdorf. „Archiva” lui Euwe i-a consacrat nu mai puțin de fișe, iar revistele din toată lumea publică mereu alte articole pentru a-și ține la curent cititorii asupra acerbii dispute dintre susținătorii și adversarii ei. Trebuie să spunem că în acest moment ultimul cuvînt pare să-l constituie analiza lui Wolf și Niculescu, publicată în revista noastră, Nr. 1963) 6.Ng5 e6 7.f4 Db6 (Bronștein consideră că mutarea aceasta constituie cel mai logic răspuns al negrului) 8.Dd2! (Numai sacrificînd pionul b2 poate spera albul să obțină avantaj. Cum a arătat practica, după 8.Cb3 De3+ negrul obține destul de ușor egalarea) 8...D:b2 9.Tb1 Da3 10.f5 (Toate analizele publicate în diferite manuale, în reviste și în „Archiva” lui Euwe se ocupă pînă în cele mai mici detalii de consecințele mutării 10.e5, ultimul cuvînt fiind, cum am spus mai sus, continuarea 10...d:e5 11.f:e5 Cf7 12.Nc4 Ne7 13.N:c6 0—0 14.0—0 N:g5 15.D:g5 h6, Bilek-Fischer, Stockholm 1962, și acum mutarea 16.Dh5! propusă de Wolf și Niculescu pune pe negru în fața unor probleme foarte dificile. Mutarea 10.f5 nu este deloc analizată, deși este cunoscută dintr-o partidă „Kuznetsov—Spasski, 1960, în care a fost jucată sub forma 7...h6 8.Nh4 Db6 9.Dd3 D:b2 10.Tb1 Da3 11.f5 și după 11...Ne7 12.f:e6 f:e6 13.e5 d:e5 14.Dg6+ Rf8 15.Tb3 Dc1+ 16.Rf2 e:d4 și negrul a respins atacul și a cîștigat. Simaghin a propus îmbunătățirea ideii albului sub forma 7...h6 8.Nh4 Db6 9.Dd2 D:b2 10.Tb1 Da3 11.f5 Ne7 12.f:e6 f:e6 13.Nc4 cu complicații interesante) 10...Cc6 (Negrul nu are de ales între prea multe mutări. După cum se va vedea, evitînd continuarea lui Simaghin, Korcinoi se expune unui atac și mai primejdios) 11.f:e6 f:e6 12.C:c6 b:c6 13.e5! (Vezi diagrama. Sacrificînd un al doilea pion albul obține dislocarea poziției de pioni a negrului, după care regele advers amenințat în centru nu-și poate găsi adăpost) 13...d:e5 14.N:f6 g:f6 15.Ce4 Ne7 (La 15...Ng7 ar fi urmat 16.Cd6+ și după eliminarea nebunului c8 piesele albe pătrund decisiv pe

linia a 7-a, prin b7 și d7) 16.Ne2 0—0 (Nu există altă soluție mai bună împotriva Nh5+) 17.Tb3! (Turnul se îndreaptă spre flancul regelui) 17...Da4 18.c4! (O mutare foarte importantă prin care se taie accesul damei negre spre teatrul principal de operații) 18...Rh8 19.0—0 Ta7 (Korcinoi este un mare maestru al apărării, dar o astfel de poziție nu poate fi salvată. Concentrarea forțelor albe este prea mare pe flancul regelui) 20.Dh6 f5 21.Tg3 Nb4 (Nu ajută nici 21...Tg8, din cauza 22.Cf6 N:f6 23.D:f6+ Tag7 24.T:g7 T:g7 25.Td1 și albul cîștigă) 22.Cf6 și negrul a cedat deoarece matul nu se poate para (Se amenință 23.D:f8+ N:f8 24.Tg8 mat, iar la deplasarea turnului f8 decide C:h7).

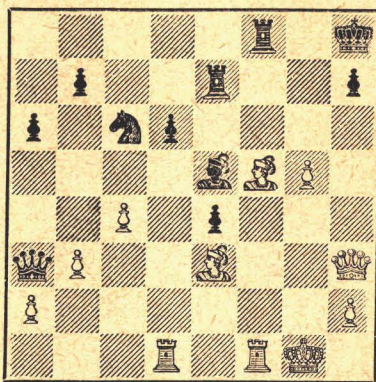
48. APĂRAREA SICILIANĂ

R. Holmov

A. Zaharov

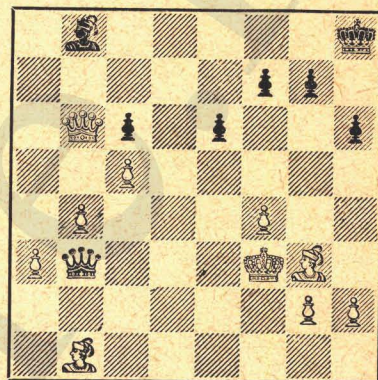
1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cc6 5.c4 Cf6 6.Cc3 C:d4 7.D:d4 g6 (Varianta aceasta a fost jucată cu mult succes în ultimii ani de către maestrul gruzin Gurghehidze) 8.Ne2 (Keres a încercat combaterea „brutală” a sistemului negru prin 8.e5 !? dar după cit se pare negrul are resurse suficiente, de ex. 8...Ng7 9.Nb5+ Nd7 10.N:d7+ D:d7 11.c:d6 0—0 12.0—0 C8 13.Dd5 e6 14.Db5 D:b5 15.C:b5 a6 16.Cc7 C:c7 17.d:c7 T:c8 18.Nf4 e5 cu joc egal: Keres-Gurghehidze, al 26-lea camp. al URSS; sau 12.Db4 a5 13.Db5 D:b5 14.C:b5 e:d6 15.f3 și cu 15...d5! negrul ar fi putut obține un joc bun: Mnatakanian-Boleslavski, semifinala camp. 28 al URSS) 8...Ng7 9.Dd3 (O mutare nouă în această poziție. De obicei se joacă 9.Ne3 0—0 10.Dd2 Cg4 11.Nd4 Nh6! 12.Dd1 Ce5 cu șanse de ambele părți, de ex. 13.Cd5 e6 14.Ce3 Cc6 15.Cg4 Ng7 16.N:g7 R:g7 17.Dd2 e5 18.Ne3 Ne6, Tal-Gurghehidze, 1959. Mai slab este 11...e5 12.Ne3 C:c3 13.D:e3 f5 14.Td1 cu avantaj pentru alb: Tal—Ghițescu, 1960. Mutarea 9.Dd3 este mai elastică, albul rezervîndu-și posibilitatea dezvoltării nebunului la e3 sau g5 și împiedicînd în același timp manevra Cf6-g4-e5) 9...0—0 10.0—0 a6 ?! (Utilitatea acestei mutări este discutabilă) 11.Ne3 Ne6 12.b3 Cd7 13.Nd4 Ce5 14.Dd2 f6 (După cum se vede, aducerea calului la e5 nu mai are același efect ca în variantele date în comentariul de la muta-

rea a 9-a. Albul are o dezvoltare foarte bună și amenințarea 12.f4-f5 îi dă perspective reale de atac pe flancul regelui) 15.f4 Cc6 16.Ne3 f5 (Necesar, deoarece altfel joacă albul f4—f5) 17.e:f5 N:f5 18.Tad1 Da5 19.Cd5! Da3? (Cel mai mic dintre rele era desigur 19...D:d2 20.T:d2 după care negrul stă indiscutabil foarte rău, dar...nu atât de rău ca în partidă) 20.g4! (Deținind o imensă superioritate de forțe în centru și pe flancul regelui, datorită în primul rând poziției în afară de joc a damei negre, albul începe un atac general după toate regulile) 20...Nd7 21.Cb6 Tad8 22.C:d7 T:d7 23.g5! (Prin manevra precedentă albul a eliminat nebunul advers de cimpuri albe și acum eliberează cîmpul g4 pentru pătrunderea decisivă a nebunului e2) 23...e5 24.Ng4 Te7 25.f5! (Nu mergea 25.D:d6 D:d6 26.T:d6 e:f4 27.N:f4? Te4) 25...g:f5 26.N:f5 Rh8 27.Bg2 e4 (Liberează cîmpul e5 pentru a putea para amenințarea Dh3) 28.Dh3 Ne5 (Vezi diagrama).

29.N:h7! (O combinație care decurge în mod natural din toată evoluția precedentă a evenimentelor încheie această partidă instructivă pentru tema „figuri afară din joc”) 29...T:f1+ 30.T:f1 N:h2+ (Nu mergea 30...T:h7 din cauza 31.Dc8+ Rg7 32.Df8+ etc.) 31.Rh1! Ne5 32.N:e4+ (Nu era rău nici 32.Tf8+ Rg7 33.Dh6 mat) 32...Rg8 33.Nd5+ și negrul a cedat.

ore de joc, el ar fi trebuit să repete poziția prin 39.Re2 Db2+ 40.Re3 și întrerupînd partida să găsească acasă, calea ușoară de câștig care consta în: 39.Re2 Db2+ 40.Re3 Db3+ 41.Rd4! Db2+ 42.Rc4 Dc1+ 43.Rb3! D:b1+ 44.Ra4 Dd1+ 45.Ra5 urmat de câștigul nebunului din b8) 39...Dd1+ 40.Rh3?? (Cu ultima mutare albul face pur și simplu un punct cadou marelui maestru Pachman, care a fost tot timpul

Turneul zonal de la Kecskemet

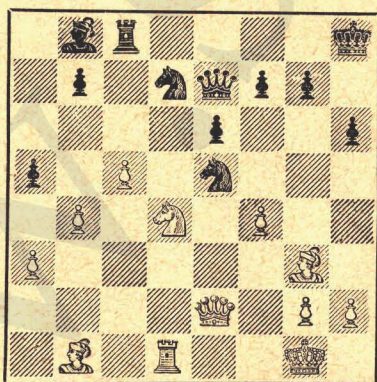
49. APĂRAREA CARO—KANN

Fl. Gheorghiu

L. Pachman

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 d:e4 4.C:e4 Cd7 (Sistemul ales de negru se bucură de mai puțină apreciere în ultimul timp, datorită pozițiilor mai bogate în perspective ce le obține albul) 5.Nc4 Cgf6 6.Cg5! (Această manevră este poate cea mai bună linie de joc și maestrul Gheorghiu o alege îndeosebi pentru pozițiile tăioase pe care le crează 6...e6 (Dacă 6...Cd5, atunci poate urma 8.Cgf3 h6 9.Ce4 C7b6 10.Nb3 Nf5 11.Cg3 Ng4 12.h3 N:f3 13.D:f3 g6 14.Nd2 a5 15.a3 a4 16.Na2 Ng7 17.0—0 0—0 18.h4! cu poziție foarte bună pentru alb, Suetin — Bronștein al XXXI-lea campionat al U.R.S.S.) 7.De2 Cb6 8.Nb3 h6 (Desigur nu 8...D:d4? din cauza 9.Cgf3, urmat de Cfe5 cu atac asupra pionului „f7”, iar la 9...Nb4+, albul obține poziție câștigată, după 10.c3 N:c3+ 11.Rf1!) 9.C5f3 Nd6?! (O mutare îndoielnică, care va pune sub semnul întrebării întregul plan de joc al negrului. Corect era aici 9...c5, la care putea urma 10.d:c5 sau 10.Ne3, de exemplu: 10...d:c5 Cbd7 — la 10...N:c5 urma 11.Ce5 și 12.Cgf3 cu joc bun pentru alb — 11.c6 b:c6 12.Ch3 Dc7 13.Ne3 Nd6 14.0—0 0—0?!) 15.g4!, cu atac puternic, Ciociltea — Barez, Debrețin 1961) 10.Ce5 De7 11.Cf3 Nd7 12.Nd2 c5 13.d:c5 N:c5 14.0—0 (Poziția rezultată este desigur favorabilă albului. El ocupă cîmpurile centrale și piesele sale se pot dezvolta pe cîmpurile cele mai bune, avînd și o coordonare armonioasă între ele) 14...a6 15.a3 Te8 (Mai bine era 15...Na4!) 16.c4! Nc6 17.C:c6 T:c6 (Jucînd neinspirat în deschidere, negrul va trebui să treacă în poziții pasive permițînd albului, cu timpul, să limiteze din ce în ce mai

mult acțiunea pieselor sale ușoare) 18.Na2 Nd6 19.b4 Nb8 20.Tac1 0—0 21.Tfd1 Td8 22.Ne3 T:d1+ 23.T:d1 Cbd7 24.Cd4 Tc8 25.c5 Ce5 (Se amenință foarte tare 26.c6, urmat, după 26...b:c6, de 27.D:a6) 26.Nf4! Cfd7 27.Ng3 Rh8 (La 27...Cg6 albul putea juca 28.C:e6!) 28.Nb1 a5 29.f4! (Vezi diagrama) 29...

Cc6 30.C:c6 b:c6 (După 30...T:c6 31.Dd3! Cf8 32.Dd8 poziția negrului era fără speranță) 31.Da6! Td8 32.D:a5 (Primul câștig de material, o consecință logică a poziției slabe pe care negrul a avut-o tot timpul. Nu mergea 32.D:c6?, din cauza 32...C:c5! și negrul, după 33.T:d8+ D:d8 34.D:c5, are bune șanse de șah etern) 32...Cb6 (Negrul încearcă cu această mutare obținerea egalității prin șah etern. Această ultimă manevră, observată de alb, va trebui să se arate inutilă) 33.T:d8+ D:d8 34.D:b6 Dd4+ 35.Rf1 Dc4+ 36.Re1 Dc1+ 37.Re2 Db2+ 38.Rf3 Db3+ 39.Rg4?? (Ajuns în poziție câștigată, albul convins că șahul etern al negrului nu poate fi decât un „foc de paie”, trece într-o poziție pierdută. În mod normal, obosit după aproape 5

dominat în această partidă. Albul nu calculase decât 40...Dh5+ la care urma 41.Nh4 cu câștig. La 40.Rh4 urma 40...Ne5!, o mutare care într-adevăr dă câștig de cauză negrului, dar care era greu de văzut în criză de timp. Variantele câștigătoare sînt: a) 41.Nf2 N:f4, cu amenințarea 42...g5+; b) 41.f:e5 g5+ 42.Rh3 Dh3+; c) 41.h3 Nf6+ 40...f5! și albul a cedat, matul fiind imparable.

Această partidă a cîntărit mult în șansele de calificare ale talentatului maestrul Gheorghiu.

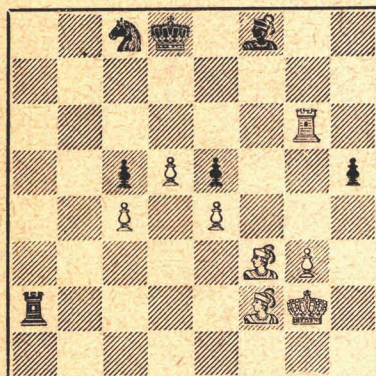
50. DESCHIDEREA INDIANA VECHIE

Fl. Gheorghiu

M. Damianovici

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d3 (Impotriva sistemului Paulsen din Apărarea Siciliană, Indiana veche la alb a devenit un sistem de combatere bun, schemele de joc ale negrului nefiind încă clar conturate) 3...Cc6 4.g3 g6 (Planul de joc cu fianchetarea Nf8—g7 se pare a fi unul dintre cele mai bune) 5.Ng2 Ng7 6.0—0 Cge7 7.Cbd2 (Eine este aici 7.Tel și după 7...0—0 poate urma 8.e5! d6 9.e:d6 D:d6 10.Cbd2 Dc7 11.Cb3 Cd4 12.Nf4 Db6 13.Ce5, cu avantaj pentru alb, Petrosian — Pachman, Bled 1961 sau 8...d5 9.Nf4 h6 10.h4 d4 11.Dc1! Rh7 12.Cbd2 Cd5 13.Ce4 C:f4 14.D:f4, cu avantaj pentru alb, Pavlov — Hamann, turneul zonal de la Halle 1963) 7...0—0 8.Tel (Merită atenție aici 8.c3, cu care se ajunge, cu culori inversate, în Deschiderea engleză, în care albul după 8...d6 9.Cb3 sau chiar 9.a4 f5 10.Db3, Smislov — Botvinnik, meci 1954, ajunge în avantaj) 8...d6 9.c3 Tb8 10.a4 Ce5 11.Cb3 b6 12.d4 C:f3+ 13.N:i3 Dc7 14.Ng2 Na6 (Faza de deschidere s-a terminat cu un mic avantaj de spațiu pentru alb. Aici merita mai multă atenție 14...e5) 15.Ne3 e5 16.f4 Tbd8 17.d5 f5 18.Cd2 h6 19.f:e5 d:e5 20.c4 f4 (Negrul încearcă un atac

pe flancul regelui, care se va dovedi nu atât de periculos, pe cât de violent pare la prima vedere) 21.Nf2 Nc8 22. a5 h5 23.a:b6 a:b6 24.b4! Nh6 25.Cf3 Ng4 26.b:c5 b:c5 27.Ta3! (Apără linia a treia și pregătește atacul asupra pionilor slabi e5 și c5 27...f:g3 28.h:g3 Cc8 29.Da5 N:f3 30.T:f3! (Foarte bine! Se lichidează momentan presiunea pe coloana „f”) 30...T:f3 31.N:f3 Cb6 32.Da6 Ta8 33.Db5 Nf8 34.Tb1 Cc8 35.De8! (Din nou o mutare bună! albul trece într-un final avantajos) 35...Df7 36. D:f7+ R:f7 37.Tb7+ Re8 38.Tc7 Rd8 39.Tc6 Ta1+ 40.Rg2 Ta2 41.T:g6 (Poziția de întrerupere: albul a câștigat un pion, dar victoria este încă departe, datorită poziției slabe a perechii sale de nebuni. În continuare, albul va face totul, înapoiind chiar materialul câștigat, pentru activarea pieselor ușoare, care în acest caz îi pot aduce victoria. Vezi diagrama) 41...Cd6 42.

Rf1! Ta1+ 43.Ne1! C:c4 44.N:h5 Cd2+ 45.Re2 C:e4 46.Tg8! Re7 47.g4 Ta8 48.Ng6 (Cu ultima mutare albul caută să fixeze poziția calului negru) 48... Ta2+ (Dacă 48...Cf6, urmează 49.Nh4!) 49.Rd3 Cf2+ 50.Rc4 Nh6 51.R:c5 Ne3+ 52.Rc6 Ta6+ 53.Rb5 Tb6+ 54.Rc4 C:g4 (Din nou material egal, dar albul, ai cărui nebuni colaborează excelent, va câștiga datorită pionului liber „d”) A mai urmat: 55.Nh4+ Rd6 56.Nf5 Ch6 57.Tg6+ Rc7 58.Ne6! Nf4 59.Ne7 Tb5 60.Tg7 Tb1 61.d6+ Rc6 62.d7 și negrul a cedat.

Comentarii de V. Ciociltea
maestru internațional

51. PARTIDA SPANIOLA

A. Matanovici

Fl. Gheorghiu

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0—0 9.h3 Ca5 10.Nc2 c5 11.d4 Cd7 (Un sistem de joc apreciat de Keres și care îmi convenea mai mult în această fază de desfășurare a turneului) 12.Cbd2 (Poate era mai bine 12.d:c5) 12.c:d4 13.c:d4 Cc6 (Mai exact decât a jucat Averbach contra adversarului meu, cu un an în urmă, la turneul din Beverwijk: 13...Nf6 14.d5! Cb6 15.b4 Cac4 16.C:c4 C:c4 17.a4 Nd7 18. Nd3 Tc8 19.De2 Db6 20.Ta2 Tc7 21.Tc2 și albul a avut inițiativa) 14.Cf1 Nf6 15.Ne3 e:d4 (Alte mutări sînt mai slabe: 15...Cb6 16.b3 d5 17.d:e5 C:e5 18.

Cd4 d:e4 19.N:e4 Cd5 20.Dc2! cu avantaj pentru alb, Zaharov-Zweig, campionatul mondial de juniori 1963) 16. C:d4 Ce5 17.Nb3! (Cea mai bună continuare: 17.b3 ar slăbi prea mult diagonală a1-h8, iar la alte mutări, calul negru poate ocupa importantul cîmp c4) 17...Nd7 18.Cg3 g6 19.Cge2 (Pînă aici, jocul a decurs ca în partida Grușevski—Keres, U.R.S.S. 1963, în care albul alegînd un plan ce începe cu 19. Tacl nu a stat mai bine după răspunsul negrului 19...Tac8. Se pare că mutarea 19.Cge2 este o încercare nouă în această poziție) 19...Cc4! (La 19...Ca5 urmează simplu 20.Nd5 Tb8 21.b3! cu avantaj pentru alb. Și după 19...Tac8, manevra 20.Ce2—f4—d5 apreciez că asigură avantaj albului) 20.N:c4 b:c4 21. Cc3 (Poate că 21.C:c6 N:c6 22.Cc3, urmat de 23.Nd4 ar fi dat albului șanse ceva mai bune) 21...Cb4 22.Te2 Te8 23.b3?! Te8 24.a3 c:b3! 25.D:b3

Cd3! 26.Td1 Cc5 27.Db1 (Acum vede albul că planul negrului a fost cel just: nu merge 27.Dd5 din cauza 27... Ne6, cu câștig imediat) 27...Ca4 28.Cd5 Cc3 29.C:c3 (Forțat) 29...T:c3 30.Db4 Dc7 31.Cf3 Nb5 32.Ted2 Tc4 33.D:d6 D:d6 34.T:d6 Nb2? (După ce pînă aici negrul a condus jocul foarte bine, cu această mutare pripită lasă să-i scape șansele de câștig. Cu 34...Ne7 putea să spere într-o victorie, de exemplu: a) 35.Td4 N:a3 36.T:c4 N:c4 37.Cd2 Nb5 cu joc superior sau b) 35.e5 N:d6 36.e:d6 g6! 37.Nb6 Nd7 și negrul stă mai bine) 35.Cd4! N:a3 36.C:b5 a:b5 37.Tb6 T:e4 38.T:b5 și partida s-a încheiat remiză.

Deși în final nu am jucat suficient de exact, socotesc că această partidă prezintă totuși interes teoretic.

Comentarii de Fl. Gheorghiu
maestru internațional

De la alte turnee

52. APĂRAREA SICILIANĂ

Milici

Langeweg

Amsterdam 1963

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 e6 5.Cc3 a6 6.Ne3 Dc7 7.a3 Cf6 8.Ne2 Nd6?! (O inconsecvență! Negrul pare că renunță la varianta aleasă inițial, una dintre cele mai moderne, adoptînd un plan de joc mai vechi care constă în schimbarea nebulului alb de cîmpuri negre. Cel mai corect era 8...Ne7) 9.h3 0—0 10.0—0 Nh2+ 11.Rh1 Nf4 12. Dd3 N:e3 (Aceasta în orice caz este o decizie pripită. Desigur, ar fi fost mai bine 12...b5, urmat de Nb7, fiindcă varianta 13.C:c6 d:c6 14.N:f4 D:f4 nu e periculoasă pentru negru) 13.D:e3 d6 (La 13.C:d4 urmează 14.D:d4 Df4 15. Tad1 cu amenințarea 16.e5 și albul are avantaj) 14.Tad1 Tb8 15.f4 Nd7! (Cel mai bine; alte continuări duc la avantaj pentru alb, de exemplu: a) 15...e5 16.C:c6 b:c6 17.f:e5 b) 15...Db6 16.e5! Ce8 17.e:d6. Dacă 16...d:e5 atunci 17.C:c6 și câștigă) 16.Cb3 b5 17.Td2 (Se putea încerca mai spectaculos 17. N:b5 a:b5 18.C:b5 Db8 19.C:d6 cu avantaj clar. Calea aleasă însă de maestrul iugoslav este ceva mai sigură) 17...Ne8 18.Td1 b4 19.a:b4 C:b4 20.Nf3 Nc6 21.e5! Cfd5 (Nu merge, din păcate, 21...N:f3 22.e:f6 N:d1 23.Dg3 g6 24.T:d1 cu amenințarea Dh4!) 22.e:d6 Db8 (La 22...T:d6 ar fi urmat 23.De5 și dacă 23...C:c3 atunci 24.b:c3 T:d2 25.T:d2 Cd5 26.Ca5 Te8 27.c4 cu mare avantaj pentru alb. Nu merge nici 22...D:d6 23.C:d5 C:d5 24.N:d5 e:d5 25. Cd4 cu avantaj pozițional evident. Negrul a pierdut lupta și contrașansele tactice ce le caută acum nu-l vor mai ajuta) 23.Dc5 T:d6 24.Ca5! (O mutare foarte bună care spulberă orice speranță pentru negru, care nu poate juca nici 24...C:c3 25.T:d6 C:d1 26. C:c6 cu câștig, nici 25...N:f3 26. Td8+) 24...Df8 25.Ce4 Td8 26.c3 Na4 27.b3 Cc6 28.C:c6 N:c6 (Sau 28...Dc5 29. C:c5 N:c6 30.c4!) 29.D:c6 Tdc8 30.Dd6 De8 31.c4 și după cîteva mutări fără importanță negrul a cedat.

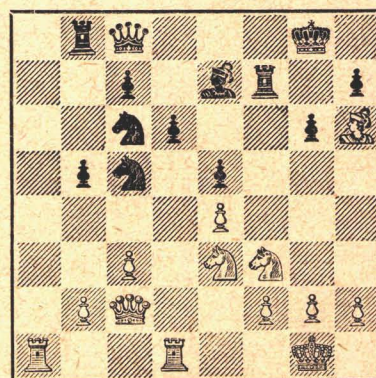
53. PARTIDA SPANIOLA

Kuypers

Portisch

Turneul IBM, Amsterdam 1963

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8. c3 0—0 9.d3 (De obicei se joacă 9.h3) 9...Ne6 (Avînd în vedere că această mutare se poate juca și după 9.h3, iar cel mai bun răspuns al albului este 10.d4, cu atât mai mult ea trebuie să fie bună după 9.d3, înaintarea 10.d4 fiind acum cu totul neconsecventă) 10.Cbd2 N:b3 11.D:b3 (Era de considerat 11.a:b3) 11...Cd7! 12.Dc2 g6 13. Cf1 (Albul joacă prea pasiv. Trebuia jucat 13.d4 după care 13...f5 este riscant, de ex. 14.d:e5 d:e5 15.e:f5 g:f5 16.Nh6 Tf7 17.Tad1, etc) 13...f5 14.a4 f:e4 15.d:e4 Cc5 16.a:b5 a:b5 17.Ne3 (Albul a obținut contrajoc pe flancul damei și amenință acum 18.N:c5 d:c5 19.Db3+) 17...Tb8 18.Ted1? (Cu 18.N:c5 d:c5 19.Dd1+ albul ar fi putut forța schimbul damelor și trecerea într-un final bun) 18...Dc8 19.Nh6? (Încă mai era timp pentru 19.N:c5 d:c5 20.Ce3, după care șansele ar fi fost egale) 19...Tf7 20.Ce3? (Vezi diagrama). După aceasta, negrul are posibilitatea să decidă partida printr-o combinație interesantă, bazată pe poziția proastă a nebulului la h6 care nu se poate retrage) 20...T:f3! 21.g:f3 Dh3 22.Dd2!

(Singura posibilitate de a salva nebulunul) 22...Ce6 (22...D:h6 23.Dd5+) 23.Cd5 g5 24.Ta6 (S-ar părea că sacrificiul negrului este respins de această mutare. Portisch a calculat însă mai departe) 24...Tb6! 25.T:b6 (Turnul nu poate fi luat cu calul deoarece acesta este legat de apărarea punctului f4 unde pătrunderea calului negru ar fi decisivă) 25...c:b6 26.C:e7+ C:e7 27.N:g5 (27.D:d6 Cf4 28.Dd8+ Rf7 și regele negru se ascunde la e6) 27...Rf7 28.De3 Cg6 (Pătrunderea unuia dintre caii negri la f4 nu mai poate fi împiedicată) 29.T:d6 Cgf4 30.N:f4? (După aceasta albul pierde imediat, Singura șansă pentru alb era 30.Td7+ și nu merge 30...Rg6 din cauza 31.N:f4 C:f4 32.D:b6+ Rg5 33.Dd8+. După 30...Re8 ar fi putut urma 31.Td8+! C:d8 32.N:f4 g:f4 33.D:f4 și pentru figură albul are tre pioni) 30...C:f4 și albul a cedat.

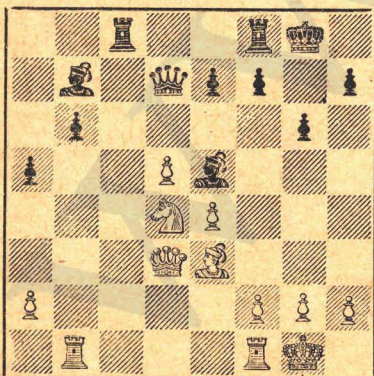
54. APĂRAREA GRÜNFELD

Johannesson

Larsen

Turneul zonal Halle 1963

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.e:d5 C:d5 5.e4 C:c3 6.b:c3 Ng7 7.Nc4 0—0 8.Ce2 Cc6 9.0—0. (Impotriva variantei Simaghin a Apărării Grünfeld, 9.0—0 nu este cea mai puternică continuare. Mai multă inițiativă dă 9.Ng5! Dd7 10.0—0 Ca5 11.Nd3 b6 12.Dd2 Tfd8 13.Nh6 Nh8 14.Tad1 Nb7 15.Dg5 e6 16.e5 c5 17.Cf4, Filip—Korinoi, București 1954. La 9...Ca5 10.Nb3! C:b3 11.a:b3 h6 12.Ne3 e6 13.0—0 b6 14.f3 Nb7 15.e4, cu un puternic centru de pioni, Kopilov—Simaghin, al XIX-lea campionat al U.R.S.S.) 9...b6 10.Ne3 Nb7 11.De1 (Un plan curios și destul de complicat pentru a duce turnul „a” pe coloana „d” și dama să acționeze pe coloanele „b” și „a”, după schimburile de pioni în centru. Simplu și mai bine e 11.Tfe1 Ca5 12.Nd3) 11...Ca5 12.Nc3 c5 13.Td1 c:d4 14.c:d4 Tc8 15.Db4 Cc6 16.Da3 a5! (Se amenință 17.Na6. Negrul înlătură această amenințare și își formează un puternic punct de sprijin la b4) 17.d5 Cb4 18.Cd4 Ne5 19.Db3 (Acum se amenință 20.a3. Nu era bine 19.f4 Nd6 20.Db3 Ne5 și negrul poate ataca centrul cu 21...e6) 19...C:d3 20.D:d3 (20.T:d3? Na6) 20...Dd7 21.Tb1 (Se pare că strategia albului a reușit. Vezi diagrama)

21...e6! (Cu această negrul rezolvă centrul și continuă atacul) 22.Cf3 (La 22.T:b6 e:d5 sau 22.d:e6 f:e6 și albul nu are timp să joace 23.T:b6, din cauza 23...Tfd8 24.Td1 N:d4 25.D:d4 D:d4 26.T:d4 T:d4 27.N:d4 Tc1 mat) 22...Ng7 23.T:b6 e:d5 24.Td1 Tfd8 25.Db1 Na5 26.e5 Da4 27.h3? (Mai bine era 27.Td4 și la 27...Dc2? 28.D:c2 T:c2 29.Ta4, cu avantaj pentru alb) 27...d4! (Un pseudosacrificiu de pion prin care negrul își deschide ambele diagonale pentru nebuni) 28.T:d4 T:d4 29.C:d4 N:e5 30.Cf3 Td8 31.Tb3? (Șanse bune de remiză ar fi oferit sacrificiul de damă, după 31.C:e5 Td1+ 32.D:d1 D:d1+ 33.Rh2 Dd5 34.Cf3, cu poziție destul de solidă) 31...Ne4 32.De1 N:f3 33.g:f3 D:a2 (Amenințările de mat pe orizontala l-a au adus până la urmă la pierdere decisivă de material) A mai urmat : 34.Tb5 Td5 35.Nc5 Dc4 36.Tb8+ Rg7 37.Nf8+ Rf6 38.Tb6+ Rg5 39.Tb1 Df4 40.De3 D:e3 41.f:e3 Rh4 și albul a cedat.

M.R.

55. PARTIDA SPANIOLA

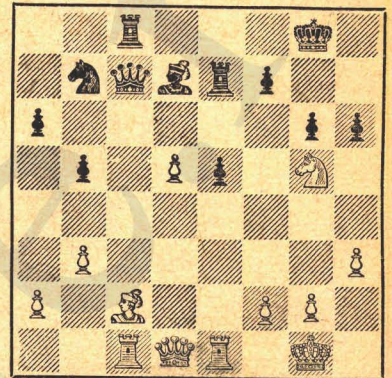
M. Tal

A. Matanovici

Al V-lea turneu internațional de la Moscova, 1963

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0—0 9.h3 Ca5 10.Nc2 c5 11.d4 Dc7 12.Cbd2 Nd7 13.Cf1 Tfe8 (Matanovici este unul dintre cei mai buni cunosători ai acestei variante principale a partidei spaniole și manualele de deschidere sînt pline de exemple din partidele sale. Faptul că Tal se aventurează pe „terenul de vînătoare” al adversarului se explică prin mutarea următoare) 14.b3 (De obicei se joacă 14.Ce3, 14.Cg3 sau 14.d:e5, dar s-a încercat și 14.Ng5 și 14.a4. Mutarea 14.b3 pare a constitui o noutate...) 14...g6 (Răspunsul acesta automat vine în întîmpinarea intențiilor albului. Negrul trebuia să țină seama de faptul că după 14.Ng5 continuarea cea mai bună este 14...h6 15.Nh4 Cc4 16.b3 Ca3 17.Nd3 c4 18.Ne2 c:d4 19.C:d4 C:e4 cu șanse de ambele părți; Schmid—Ivkov, Viena 1957. După 14.b3 g6 15.Ng5 acest contra-joc nu mai este posibil deoarece negrul nu poate juca h7—h6, iar cîmpul c4 este ocupat. De aceea, probabil cel mai bine ar fi fost 14...c:d4 15.c:d4 Cc6 sau Tac8) 15.Ng5! Ch5 (Cu aceasta negrul elimină nebunii de cîmpuri negre, dar cu prețul deplasării pe cîmpuri proaste a două figuri: calul la h5 și turnul la e7) 16.N:e7 T:e7 17.Ce3 Cf6 18.Cg5! (Deși la prima vedere acest cal nu amenință nimic, în realitate el este foarte supărător pentru negru și încercarea de a-l alunga este legată de greutăți) 18...c:d4 19.c:d4 Tc8 20.Tc1 h6? (Încercarea aceia de a alunga calul din g5 duce la pierdere, dar trebuie recunoscut că era

greu de prevăzut atacul care urmează) 21.d:e5 d:e5 22.Cd5! C:d5 23.e:d5 (În trei mutări toată poziția s-a deschis și nebulunul din e2 privește acum amenințător spre poziția regelui advers. În plus se cîștigă un tempo prin amenințarea d5—d6) 23...Cb7 (Vezi diagrama)

24.C:f7! (În loc să se retragă, calul provoacă lui Matanovici o ultimă neplăcere, declanșînd prin sacrificiul său un atac decisiv de mat) 24...T:f7 (24...R:f7 25.N:g6+) 25.N:g6 Dd6 26.N:f7+ R:f7 27.T:c8 N:c8 28.Dc2! (Pe această mutare se bazează întregul atac al albului. Cîștigînd un tempo prin amenințarea asupra nebulunului c8, dama pătrunde decisiv la h7) 28...Nd7 29.Dh7+ Rf8 30.Te3 și negrul a cedat.

PE SCURT

56. APĂRAREA CARO-KANN

K. Sköld

B. Hörberg

Campionatul Suediei 1963

1.e4 c6 2.d4 d5 3.c:d5 c:d5 4.c4 Cf6 5.Cc3 Cc6 6.Cf3 e6 7.c5 Ne7 8.a4 Ce4 9.De2 f5 10.Nb5 Nf6 11.Nf4 0—0 12.N:c6 b:c6 13.0—0 De8 14.Ne5 Dh5 15.Tfe1 g5 16.Cd2! N:e5 17.d:e5 Nd7 18.b4 a5 19.f3 C:d2 20.D:d2 a:b4 21.a:b4 f4! 22.h3 Ta1 23.Ta1 g4 24.h:g4 D:e5 25.Ta7 Tf7 26.Ta8+ Rg7 27.Ce2 Df6 28.g3! e5 29.g:f4 e:f4 30.Dd4 D:d4 31.Cd4 Rg6 32.b5! c:b5 33.c6 N:c6 34.C:c6 Tc7 35.Ta6 Rg7 36.Rf2 Tb7 37.Cb4 Tc7 38.C:d5 Tc2+ 39.Re1 Tc4 40.Tb6 și negrul cedează.

57. DESCHIDEREA ENGLEZĂ

E. Bööök

I. Brander

Campionatul Finlandei 1963

1.Cf3 Cf6 2.g3 g6 3.Ng2 Ng7 4.0—0 0—0 5.d3 d6 6.c4 c5 7.Cc3 Cc6 8.Tb1 Nd7 9.b4 Dc8 10.b5 Cd4 11.e3 N:f3+ 12.D:f3 Tb8 13.e4 Cg4! 14.Cd5 Dd8 15.h3 Ch6 16.g4! f5 17.e:f5 g:f5 18.g5 Cf7 19.Dh5 Ch8 20.Cf6+ N:f6 21.Nd5+ Cf7 22.Rh2! f4 23.g6! h:g6 24.Tg1! g5 25.Dg6+ Ng7 26.T:g5 D:g5 27.D:g5 c6 28.Dc7! c:d5 29.D:d7 d:c4 30.d:c4 Cg5 31.Dg4 Ce4 32.Na3! Tf7 33.Tg1 Td8 34.Dg6 Cd2 35.Dd3 și negrul cedează.

58. INDIANA REGELUI

Popov

Gligorici

Turneul zonal Enschede 1963

1.d1 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f3 0—0 6.Ne3 c5 7.d5 c6 8.Cge2 c:d5 9.c:d5 a6 10.Dd2 Cb7 11.Ce1 Ch5 12.Cb3 f5 13.0—0 Cdf6 14.Nd3 Nd7 15.Cb1 b5 16.e:f5 g:f5 17.h3? b4 18.Ce2 f4 19.Nf2 a5 20.De1 Ch8 21.Nh4 De8 22.N:f6 C:f6 23.Dh4 Nb5 24.Cb1 N:d3+ 25.T:d3 Dg6 26.g3 Tac8! 27.g:f4 e4! 28.Ta1 D:g1 29.C:g1 e:d3 30.C:d3 Tfe8 31.Df2 C:d5 32.Ce2 a3 33.Cd1 a3 34.b3 Cc3+ 35.C:c3 T:c3 36.Dd2 T:f3 37.D:b4 Nb2 38.Cd3 T:d3 și albul a cedat.

PE SCURT

59. INDIANA REGELUI

Udovcici Kuipers
Turneul I.B.M. Amsterdam 1963

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cf3 Ng7 4.g3 0-0 5. Ng2 d6 6.0-0 Cc6 7.Cc3 a6 8.d5 Ca5 9.Cd2 c5 10.Dc2 Tab8 11.b3 b5 12.Nb2 Nh6 13. e3? Cd7? 14.Cd1 f6 15.Tb1 Cb6 16.Nc3 Cb7 17.f4 De8 18.Cf2 e5 19.d:e6 N:e6 20.Dd3 Nf5 21.e4 Ne6 22.Cd1 Ng7 23.Cc3 Rh8 24.Tbe1 Dd7 25.f5 Ng8 26.Cd5 C:d5 27.e:d5 g5 28.Ce4 h4 29.Na1 h6 30.g4 Tbe8 31.Dg3 Dd8 32.h4 Tf7 33.Nf3 Rh7 34.Tf2 g:h4 35.D:h4 Tef8 36.Th2 Td7 37.g5 f:g5 38.C:g5+ Rh8 39.D:h6+ și negrul cedează.

60. JOCUL CELOR 4 CAI

Czerniak Portisch
Turneul I.B.M. Amsterdam 1963

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3 Cf6 4.d4 c:d4 5.C:d4 Nb4 6.C:c6 b:c6 7.Nd3 d5 8.e:d5 De7+ 9.De2 c:d5 10.D:e7+ R:e7 11.0-0 Td8 12.a3 Nc5 13.b4 Nd4 14.Nd2 Nb7 15.Ta1+ Rf8 16.Cb5 Nb6 17.Nf4 Ce8 18.N:h7 d4 19.a4 a5 20.Ng5 Cf6 21.N:f6 g:f6 22.b:a4 T:a5 23.Ne4 N:e4 24.T:e4 c6 25.Ca3 T:a4 26.Cb1 Ta2 27.Tc1 Na5 28.Rf1 c5 29.Te2 Ta1 30.Tee1 N:c1 31.T:e1 Ta2 32.Cc3 Tb8 33.C:d4 c:d4 34.Td1 Tb2 și albul a cedat.

61. APĂRAREA SICILIANĂ

Zuidema Bertok
Turneul I.B.M. Amsterdam 1963

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 Cc6 6.Ng5 e6 7.Dd2 a6 8.0-0 Nf7 9.f4 b5 10.N:f6 g:f6 11.f5 Cd4 12.D:d4 Nh6+ 13.Rb1 Nf4 14.f:e6 f:e6 15.Ne2 h5 16.Df2 Ne5 17.Td3 Re7 18.Th3 Ne8 19.g4 b4 20.Cd1 Ng6 21.Dc3 h:g4 22.N:g4 a5 23.Cf2 De7 24. T:h8 T:h8 25.h4 De5 26.D:c5 d:c5 27.h5 Nh7 28.Nf3 c4 29.Tg1 Nd4 30.Tg7+ Rd6 31.Cg4 f5 32.e5+ N:e5 33.C:e5 Re5 34.Ta7 f4 35.Rc1 Rd4 36.T:a5 e5 37.Rd2 c3+ 38.b:c3 b:c3+ 39.Re2 N:c2 40.Tc5+ Rc4 41.T:e5 Nd3+ 42.Rd1 Tb8 și albul a cedat.

62. APĂRAREA SICILIANĂ

Parma Udovcici
Turneul I.B.M. Amsterdam 1963

1.e4 c5 2.Cf3 c6 3.d4 c:d4 4.C:d4 a6 5.Nd3 Cc6 6.C:c6 b:c6 7.0-0 d5 8.C4 Cf6 9.Cc3 d:c4 10.N:c4 Dd1 11.T:d1 Tb8 12.Tb1 e5 13.Nc3 Nb4 14.f3 Re7 15.Ca4 Cd7 16.Tb1 f6 17.Td3 Td8 19.a3 Na5 20.Rf2 Nc7 21.b4 a5 22.b5 c:b5 23.N:b5 Nc8 24.Cc3 Re8 25.Cd5 Nd6 26.Cb6 și negrul cedează.

63. APĂRAREA SICILIANĂ

Pietzsch Kuipers
Turneul internațional de la Moscova 1963

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ng5 e6 7.Dd2 a6 8.0-0 Nd7 9.f4 Ne7 10.Cb3 b5 11.N:f6 g:f6 12.f5 b4 13.Ce2 e5 14.Cg3 h5 15.Nc4 a5 16.Dd5 Th7 17.Nb5 De7 18.Na4 Te8 19.Rb1 Rf8 20.Td2 h4 21.Cf1 Da7 22.Td3 Rg7 23.Th3 Cb8 24. N:d7 C:d7 25.D:a5 Df2 26.Cc3 T:c2 27.C:c2 D:e2 28.Te1 D:h3 29.Da7 D:h2 30.D:d7 Nf8 31.Da7 Rh8 32.Dg1 Cf4 33.Dc3 Nh6 34.D:f4 N:f4 35.Th1 h3 36.Ce1 h2 37.Cf3 Th3 38.C:h2 Th2 39.T:h2 N:h2 40.Rc2 Rg7 41.Rd3 Rh6 42.Rc4 Rg5 43.a3 b:a3 44.b:a3 și negrul a cedat.

64. APĂRAREA CARO-KANN

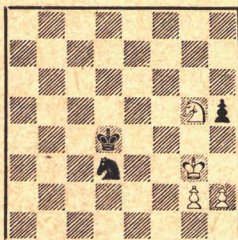
Pietzsch Smislov
Turneul internațional de la Moscova 1963

1.e4 c6 2.Cc3 d5 3.d4 d:e4 4.C:e4 Cd7 5.Cf3 Cg6 6.C:f6+ c:f6 7.Ne4 Nf5 8.Nf4 e6 9.0-0 Ne7 10.c3 0-0 11.Db3 Db6 12.D:b6 a:b6 13.Nb3 b5 14.a3 Cd5 15.Ng3 Cb6 16.Nc7 Ca4 17.Na4 b:a4 18.Tfe8 19.Ng3 Ta6 20.h3 Tb6 21.Te2 Nd3 22.Td2 Nc4 23.Cc5 Nb3 24.Cd3 Tb5 25.Nf4 f6 26.Ta1 Nc4 27. Ce5 N:c5 28.d:c5 T:c5 29.Td7 b5 30. Ted1 h5 31.Tid6 Td5 32.T:d5 c:d5 33.Nd6 Rh7 34.g3 Rg6 35.Te7 e5 36.f4 d4! 37.Rf2 d3 38.Td7 Ne6 39.Te7 d2 40.Re2 Ne4+ și albul a cedat.

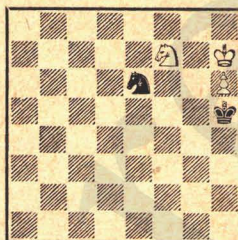
Finaluri instructive

Pionul marginal în finalurile de cai și pioni este de cele mai multe ori câștigător, când regele părții în inferioritate se află în urma acestui pion. Un exemplu instructiv este prezentat în diagrama 1, poziție ce s-a obținut în partida Lazarevici—Wreecken jucată la ultimul campionat mondial de șah pe echipe feminine, desfășurat la Split în R.F.S. Iugoslavia.

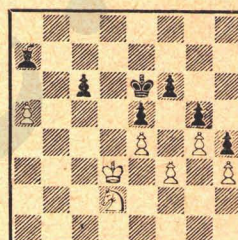
1

2

3

Partida a continuat astfel: 1.Rh4 Re3 (Este evident că singura șansă a negrului o constituie contraatacul asupra pionilor albi) 2.g3 Rf2 3.g4! (După ce a provocat trecerea regelui negru în spatele pionilor albi, această înaintare devine deosebit de puternică) 3...h:g4 4.R:g4 Re3 5.h4 Cf4 (Se pare că pionul alb nu mai poate înainta, însă albul va duce în curând lipsă de mutări) 6.Rf5 Ch5 7.Ce6! Rf3 8.Rg5 Cg3 9.Cc5! (Mutarea care îl obligă pe alb la cedarea cîmpului g4) 9...Rg2 10.Rg4 Rf2 11.Cd3+ Rg2 12. Cf4+ Rf2 13.Ch5 (Cu această manevră albul reușește să disloce calul alb din g3 și astfel să-și asigure avansarea pionului „h”) 13...Ce2 14.Cg7 Cg3 15.Cf5 Ce4 (Avansarea pionului nu este încă posibilă, din cauza Cf6+) 16.Rf4 Cf6 17.Rg5 Ch7+ (Nici reîntoarcerea 17... Ce4+ nu era suficientă după 18.Rg6 Rf3 19.h5 Rf4 20.h6 Cg5 21.Ce3! și albul câștigă) 18.Rg6 Cf8+ 19.Rf7 Cd7 (Drumul pionului este acum deschis) 20.h5 Ce5+ 21.Rf6 Cg4+ 22.Rg5 Rf3 23.Ch6 (După cum se vede, manevra este tipică: s-a obținut poziția de la mutarea a 13-a, însă cu un rînd mai înainte) 23...Cf2 24.Cf5 Ch3+ (Consecvent era 24...Cg4, însă albul ar fi avut la dispoziție continuarea câștigătoare: 25.Cd6 Rg3 26.Ce4+ Rf3 27.Cf6!) 25. Rf6 Rg4 26.h6 Cg5 27.Rg6 Ce6 28. Ce3+ Rh4 29.Rf6 Cf8 30.Rf7 Rh5 31.Cg4 Ch7 32.Rg7 Cg5 33.Cf6+ Rh4 34.Ce4 Ce6+ 35.Rg8 Cf4 36.h7 Cg6 37.Rg7 Rh5 38.Cf6+ și negrul a cedat deoarece după 38...Rg5, urmează 39.Cd5 și acum la 39...Rh5 40.Cf4+ iar la 39...Rf5 40. Ce7+!

Pentru ca să realizeze câștigul începînd cu poziția din diagrama 1-a au fost necesare patruzeci de mutări! Avea oare negrul vreo șansă de remiză? Da, dacă izbutea să ajungă în poziția din diagrama 2!

Poziția calului în f7 nu este bună: la orice mutare de cal urmează șahul!

pe g5 și e6. Singura încercare de câștig a albului este: 1.Rg8 Cg5! 2.Rg7 Ce6+ 3.Rh7 Se pare că albul, cedînd mutarea negrului în poziția inițială, a reușit, dar după cum a arătat Reti, albul nu poate câștiga din cauza: 3... Ce7!! și acum la 4.Rg8 sau 4.Rh8 urmează 4...Ce8, iar la 4.Rg7, Ce6+ 4.Cd6 Rg5!! (Acum ar fi greșit 4...Ce6 5.Cf5! Cg5+ 6.Rg7 Rg4 7.Rg6 Ce6

8.Cd4! Cf8+ 9.Rf7! Rg5 10.Rg7 Rd5 11. Cf5 Ce6+ 12.Rf7 Cg5+ 13.Rf6 Ch7+ 14.Rg7 Cg5 15.Cd4 și albul trebuie să câștige) 5.Ce4+ Rh5 6.Cf6+ Rg5 7.Cg4! Ce8! 8.Rg8 Cf6+ 9.Rg7 Ch5+ 10.Rf7 Cf6 și albul nu mai poate evita remiza. Chiar și în poziția din diagrama 2, obținerea remizei se realizează foarte greu și negrul trebuie să joace cu multă precizie.

Poziția din diagrama 3 s-a obținut în partida Nedelcovici—Zatulovskaia, jucată la același campionat.

Avantajul albului, care constă în pionul marginal „a” și mobilitatea calului, pare insuficient pentru câștig, deoarece nu există căi de pătrundere și poziția negrului este ușor de apărat. Dar albul vrea să câștige și a continuat cu 1.f4!?, în scopul de a realiza încă un pion liber pe flancul regelui. Riscurile sînt minime, deoarece după 1...e:f4 2.Cf3, albul nu are de ce se teme, pătrunderile fiind imposibile. A urmat: 2...Nb8 3.a6 Na7 4.Rc4 Rd6 (Mai sigură era continuarea 4...Nb6, ceea ce l-ar fi obligat pe alb să se mulțumească numai cu remiză, spre exemplu: 4... Nb6 5.Cd4+ Rd6 sau 4.e5? f5!, cu puternic contra joc pe flancul regelui) 5. e5+! f:e5? (Mai bine era 5...Re6, deși după 6.Rd3 Nb6 7.Re4, amenințarea 8. Cd4+ obligă pe negru fie la 7...c5, fie la 7...f:e5, variante favorabile albului) 6.C:g5 Rc7? (Mai bine 6...Nb6, trecînd mutarea albului, deoarece la 7.Cf3? e4 8.C:h4 f3 și negrul are chiar șanse mai bune) 7.Rd3 c5 8.Ce4 Rd7 (Se amenința 9.Cd2 și 10.Re4) 9.Cd2 Rc6 10.Re4 Nb6 11.Cc4 Rb5 (S-a ajuns la poziția specifică soluțiilor cheie în astfel de finaluri: pionii blocați pe cîmpurile albe, în timp ce pionul a și g asigură albului victoria) După mutările: 12.g5 R:c4 13.g6 f3 14.g7, negrul a cedat, pentru că pionul se transformă cu șah.

M.R.

Activitatea sahistă în țară

VEȘTI DIN ȘAHUL PLOIEȘTEAN

Șahiștii de la C.S.O. „Petrolul” victorioși în faza orașenească a campionatului R.P.R.

La Ploiești, prima etapă a campionatului republican pe echipe mixte s-a încheiat cu victoria, de altfel scontată, a reprezentativei Clubului sportiv „Petrolul”. Cele 11 echipe prezente la startul întrecerii au fost împărțite în 2 grupe. După întâlniri destul de animate, au rezultat următoarele clasamente: **Grupa 1-a:** C.S.O. Petrolul 21½ puncte, Olimpia Uzina nr. 2 12½, Petrolul Brazi 9½, Voința 7½, Locomotiva 7; **Grupa a 2-a:** Progresul 25, Constructorul 22, Rafinorul 14½, Petrochim. 12, Vagonul 5, Tehnolemn 2½ puncte.

Ing. C. Partoș și Dr. Maria Pogorevici, învingători în campionatele individuale.

Începute cu luni în urmă, campionatele orașenești au luat sfârșit cu victoriile așteptate ale maeștrilor C. Partoș și Maria Pogorevici. Dacă întrecerea fetelor a avut o desfășurare mai liniștită, învingătoarea având mai puține griji în privința rezultatului final, la băieți, lupta pentru titlu a avut un caracter deosebit de ascuțit, maeștrul Partoș trebuind să se întrebuițeze serios pentru a-și asigura victoria. Remarcabilă este comportarea lui Cornel Butnaru, învins numai într-o singură partidă de un concurent la care noul campion a câștigat prin nepre-

clasat pe locul III—IV și care a obținut cu această ocazie a doua notă de categoria 1-a.

C.S.O. Petrolul, gazda turneului masculin, s-a străduit să asigure concursului un cadru potrivit. Cu toate acestea, trebuie spus că pe parcurs au fost situații în care organizatorii au avut unele scăpări ce puteau fi evitate.

Clasamentul finalei masculine poate fi urmărit în diagrama ce o publicăm în această pagină. Iată acum clasamentul fetelor: Maria Pogorevici 7 puncte, Constanța Chiper 5½, Hilda Petri 4½, Ana Ștefănescu 4, Ana Toric, Ecaterina Radovici 2½, Olga Rădulescu 1½, Gabriela Enache ½ p-te.

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	C. Partoș	C. S. Petrolul	●	½	½	1	1	1	+	½	½	1	1	1	9
2	C. Butnaru	„	½	●	1	1	½	1	0	1	½	1	1	1	8½
3	L. Pogorevici	„	½	0	●	0	1	1	½	1	1	½	1	1	7½
4	C. Tudor	Progresul	0	0	1	●	0	1	+	½	1	1	1	1	7½
5	Cr. Dinescu	„	0	½	0	1	●	1	0	+	½	1	1	1	7
6	M. Tomescu	C. S. Petrolul	0	0	0	0	0	●	+	1	1	1	1	+	6
7	P. Iliescu	Progresul	—	1	½	—	1	—	●	—	½	—	1	1	5
8	V. State	Petr. Teleajen	½	0	0	½	—	0	+	●	½	1	½	+	5
9	I. Oprescu	Olimpia	½	½	0	0	½	0	½	½	½	½	1	1	4½
10	I. Spiridon	Progresul	0	0	½	0	0	0	+	0	½	½	—	1	3
11	Gh. Vulcan	C. S. Petrolul	0	0	0	0	0	0	0	½	—	+	●	+	3
12	M. Niculescu	Vagonul	0	0	0	0	0	—	0	—	0	0	—	●	0

Echipele clasate pe primele locuri în fiecare grupă urmau să-și dispute înfruntarea într-o întâlnire directă. Șahiștii asociației sportive „Progresul” au renunțat însă să-și mai încerce șansele lăsând, fără luptă, petroliștilor titlul de campioni ai orașului.

zentare. Bine a jucat și celălalt reprezentant al C.S.O. Petrolul, L. Pogorevici, prezent neconținut printre fruntașii șahului ploieștean. Dintre ceilalți participanți, o mențiune specială merită tinărul muncitor al Uzinei 1 Mai din localitate, C. Tudor,

Cupa „16 Februarie”

În organizarea asociației sportive „Locomotiva”, s-a disputat în acest an tradiționala competiție „Cupa 16 Februarie”, la care au luat parte 8 din echipele mixte fruntașe ale orașului Ploiești.

Fiecare formație a fost constituită din 5 jucători și 1 jucătoare. Mecurile s-au desfășurat după sistemul eliminatoriu, înregistrându-se următoarele rezultate:

Sferturile de finală: Locomotiva—Vagonul 3½—2½. Petrochim—Tehnolemn 5—1. Olimpia—Voința 4—2. Rafinorul—Petrolul Brazi 3—3;

Semifinale: Petrochim—Olimpia 3½—2½. Rafinorul—Locomotiva 6—0;

Finala: Rafinorul—Petrochim 3½—2½.

După corespondențele trimise de **I. Oprescu și D. Topciu**

PRINTRE ȘAHIȘTII CLUJENI

Adrian Buza campion orașenesc pe anul 1963

La sfârșitul anului trecut s-au disputat tradiționalele întreceri pentru desemnarea campionilor orașului Cluj la băieți, fete și juniori.

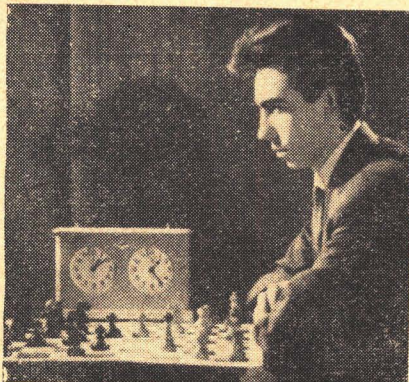
Desigur, principala atenție s-a concentrat în jurul campionatului masculin, la a cărei finală, cu excepția maeistrului Bela Soos și a candidatului de maestru M. Breazu, au luat parte cei mai tari jucători din oraș. Bine pregătit teoretic și mai hotărât ca în alte ocazii, Adrian Buza a dominat concursul, obținând victoria și titlul de campion al orașului. Rezultatele, ce se pot urmări, în diagrama turneului final, arată însă că a avut în C. Drozd un adversar de temut, care nu a fost departe de reeditarea unei performanțe trecute. Dintre ceilalți participanți se remarcă în primul rând C. Szilagyi II și jucătorul nevăzător M. Eremia, învingător al celui de al II-lea clasat, G. Simon, deși clasat pe locul IV, a jucat mai puțin sigur ca de obicei.

Campionatul feminin a prilejuit o luptă mai strânsă, în care victoria a revenit Veturiei Topan, mai constantă în întâlnirile cu jucătoarele situate la periferia clasamentului. Nu exagerăm dacă spunem că problema primului loc a fost rezolvată prin surprinzătoarea înfrângere suferită de Elisabeta Szabo la una din jucătoarele din coada clasamentului. De sigur, aceasta nu stăbește nimic din meritele învingătoarei, care s-a dovedit bine pregătită pentru concurs. Iată clasamentul final al campionatului:

Veturia Topan 7½ puncte, Elisabeta Szabo 7, M. Mărgineanu 6½, M. Ungureanu 6, F. Grossman 5, V. Sină, E. Kovaszay 3, M. Filip 2, M. Pandrea, I. Marton 1 punct.

Speranțele șahului clujean, antrenati de Mihai Breazu în cadrul clubului „Știința”, și-au dat întâlnire în disputa pentru titlul de cel mai bun junior al orașului. Ca și cu ocazia trecutei ediții a acestui campionat, Dorin Oană s-a impus printre ceilalți tineri sahiști clujeni, păstrându-și titlul de campion.

Partidele jucate cu prilejul acestei întreceri au scos în evidență temeinica pregătire teoretică a tuturor participanților.

Dorin Oană

ceea ce a dat concursului o notă de ridicat nivel tehnic. Principalul merit în această privință revine antrenorului M. Breazu, despre a cărui activitate remarcabilă în mijlocul tineretului am mai avut ocazia să vorbim.

Clasamentul final al turneului pentru juniori se înfățișează astfel: D. Oană 10 puncte, I. Katona 8½, M. Hathazi, P. Stan 8, Gh. Schwartz 7, M. Chișu, A. Gampe, M. Mătes 5, L. Jambor 3½, I. Ungheanu, I. Coroiu, I. Szabo 2 puncte.

Organizatorii campionatelor (Comisia regională de șah și clubul „Dinamo”) au asigurat toate condițiile pentru desfășurarea corespunzătoare a tuturor întâlnirilor. Denumite de relevant sînt disciplina exemplară și atmosfera de sportivitate care au dominat pe tot timpul întrecerilor.

Dr. Victor Malcoci
corespondent

Concurs fulger pentru cupa „16 Februarie”

Fruntășii șahului clujean au luat parte la un interesant turneu disputat în cinstea memorabilelor lupte purtate de muncitorii cefești de la Grivița Roșie în urmă cu 31 de ani. Concursul, disputat după sistemul fulger, a prilejuit o luptă strânsă pentru locul 1, încheiată cu victoria la limită a noului campion al orașului Adrian Buza (9 puncte). Pe locurile următoare s-au clasat: V. Malcoci, M. Breazu 8½, B. Killin 7½, K. Szell 7, I. Katona 5½, C. Szilagyi II 5, M. Eremia 4½, A. Balla, S. Coracu 4, N. Vasu 2, V. Topan 0 puncte.

„VOINTĂ” ÎN VINGĂTOARE ÎN CAMPIONATUL BOTOȘANEAN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1 A. Buza	●	1/2	1/2	1/2	1	1	+	1	1	1	1	1	1	1	12 1/2
2 C. Drozd	1/2	●	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	11
3 C. Szilagyi II . . .	1/2	1/2	●	1	1	1/2	1	1/2	1	1	1	1	1	+	10 1/2
4 G. Simon	1/2	1/2	1	●	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10 1/2
5 Z. Boilă	0	1	0	0	●	1	1	1/2	0	1	1/2	1	1	1	8
6 C. Szell	0	0	1/2	1/2	0	●	1	1/2	1	1/2	1/2	0	1	1	7
7 M. Eremia	—	1	1/2	0	0	0	●	1	1/2	1/2	1/2	0	1	1	6 1/2
8 B. Nagy	0	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	●	1	0	0	1	1	1	6 1/2
9 I. Kontroll	0	0	0	0	1	1/2	0	0	●	1	1	1	0	1	6 1/2
10 S. Cimpeanu	0	0	0	1/2	0	0	1/2	1	0	●	1	1/2	1	1	6 1/2
11 F. Isac	0	0	1/2	0	1/2	1/2	1	1	0	0	●	0	1	1	5 1/2
12 C. Szilagyi I . . .	0	0	0	0	0	1/2	1/2	0	0	1/2	1	●	0	1	4 1/2
13 A. Balla	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	●	0	4
14 P. Stan	0	0	0	1/2	0	0	0	1/2	0	0	1/2	0	1	●	3 1/2
15 A. Imre	0	0	—	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2

Reprezentativele a 6 asociații sportive din orașul Botoșani și-au disputat șansele în prima etapă a campionatului republican de șah pe echipe mixte. Deși lipsită de aportul fetelor, „Vointă” a reușit să-și aducă victorie, acumulând la capătul tuturor partidelor jucate 23 puncte. Pe celelalte locuri s-au clasat: Stejarul 22, Știința 19½, Vointă II 18, Confecția 14½, Volanul 12, Textila 6 puncte.

Intrecerile au fost urmărite cu interes de numeroșii simpatizanți ai șahului din localitate. Aceștia se gîndesc însă cu îngrîjorare la viitoarea evoluție a campioanei orașului în întrecerea cu cele mai bune echipe din regiunea Suceava, ținînd seama că secția de șah a asociației sportive „Vointă” nu face toate eforturile ca să-și completeze echipa cu cîteva jucătoare valoroase, pentru a se prezenta cu lotul complet în etapa următoare a campionatului republican.

PRIN TELEFON LA O SUTĂ DE TABLE

Ținînd pasul cu tehnica modernă șahisti au început de mult să aducă diferite schimbări modului clasic de a disputa o partidă. Mășta incomodă cu un singur picior de pe vremea celebrului meci dintre Andersen și Morphy constituie un anacronism care ne amuză...

Telegraful, telefonul, radioul și televiziunea au deschis perspective noi amatorilor „tehnizării” șahului. Meciurile prin radio URSS—SUA (1945 și 1946), URSS—Anglia (1946), New York—Buenos Aires (1947), Franța—Australia (1947) au arătat că distanțele nu mai joacă niciun rol. Dar toate aceste „întîlniri” s-au desfășurat la un număr limitat de table (maximum 10) și au necesitat mari eforturi de organizare. Recentul meci prin telefon dintre echipele celor două metropole șahiste, Moscova și Leningrad (Vezi Revista de șah numărul 2/1964) a demonstrat că nici o sută de table nu mai constituie un obstacol pentru tehnica modernă a telecomunicațiilor.

Sistemul de joc a fost simplu. Mutările destinate adversarilor invizibili erau notate de fiecare jucător pe o fișă și predate „transmisioniștilor”, care le duceau la 7 telefoane, aflate pe totă durata meciului în legătură directă cu cele două orașe. În general, meciul s-a desfășurat în bune condiții, deși n-au lipsit și cîteva încurcături, dintre care unele amuzante. Astfel, de exemplu, din cauza aglomerării mutărilor la începutul meciului, partida Furman—Kotov a luat o desfășurare neobișnuită: 1.d4 d6 2.c4 g6 3.Cf3 Ng7 4.Cc3 Ng4 5.Nc3? Ch6! 6.Dd2? Cf5! Așa au văzut primele șase mutări spectatori de la Moscova, în timp ce în sala clubului de șah din Leningrad partida arăta astfel: 1.d4 d6 2.e4 g6 3.Cf3 Ng7 4.Cc3 Ng4 5.Ne3! Ch6? 6.Dd2! Cf5? După

răspunsul 7.e:f5 au intrat în acțiune... arbitrii care au constatat că greșeala de transmisie s-a produs la Leningrad (2.c4 în loc de 2.e4). Deci partida urma să fie continuată conform variantei... Moscova. Furman însă a preferat să cedeze. La rîndul său Kotov, nevoind să cîștige în acest mod a propus remiză, care a fost acceptată. Astfel telefonul a servit nu numai mutărilor, ci și tratativelor diplomatice.

Meciul a fost cîștigat de echipa Moscovei (53½:46½) dar de fapt cel mai mare cîștig l-au înregistrat... telefoanele! (care au încasat prețul a 7 circuite permanent deschise timp de 11 ore).

COMBINAȚII CARE RĂMÎN ÎN CULISE... ȘI GREȘELI CARE SE FAC PE TABLĂ

Partida Polugaevski—Zaharov, din prima rundă a ultimului campionat al U.R.S.S., a abundat în momente dramatice. Trei dintre ele sînt foarte interesante. În poziția din diagrama 1. Zaharov ar fi putut intra în posesia premiului de frumusețe al campionatului, dacă ar fi jucat 35... Tf:f3+ 36.g:f3 Td1+ 37.Re2! g2 38.R:d1 g1D+ N-a văzut însă și după o serie de mutări inexacte (în criză de timp) partida s-a întrerupt. După reluare, la mutarea a 48-a a albului, s-a ajuns la poziția din diagrama 2. Acum

negrul putea cîștiga prozaic prin 48... Tab1+ 49.Tb2 T:b2+ 50.R:b2 Td2+ 51.Rb3 T:g2 și acelaș pion „g” decide. În loc de aceasta, Zaharov a preferat să cîștige o figură prin 48... Tdb1+ 49.Tb2 c4+ 50.R:c4 T:b2 51.T:b2 Tc1+ 52.R:d5 T:c7 și după 53.R:c5 Nc3+ 54.Rd6 N:b2? (Șanse de cîștig mai exista numai păstrînd turnurile) 55.R:c7 Rf7 56.Rd6 Rf6 57.Rd5 Rg5 58.Rc4 s-a ajuns la originala poziție de remiză din diagrama 3. Regele alb nu poate fi împiedicat să ajungă la fl. după care albul își poate permite chiar luxul de a se lipsi de pionii f3 și e4!

BRONSTEIN FILOZOFEAZĂ...

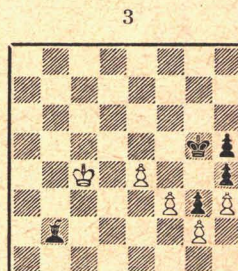
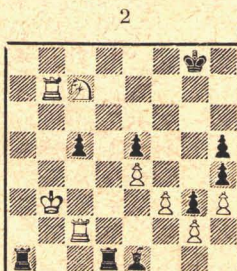
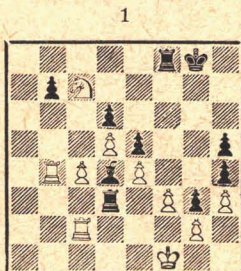
Comentînd în „Șahmatnaia Moskva” partida s-a cîștigată la Korcnoi în meciul prin telefon Moscova—Leningrad, marele maestru Bronstein face în introducere o serie de considerații care, credem, nu sînt lipsite de interes, mai ales pentru cei care-și închipuie că jucînd variante moderne au rezolvat problema pregătirii și mai ales pe cea a creației în șah...

„Învăță să joc ca toată lumea... — scrie Bronstein, — nu mă supăr cînd pierd, nu mă bucur prea tare cînd cîștig și, desigur, consider normal cînd partida se termină printr-o scurtă remiză „de mari maeștri”... Deci, învăță să joc, ca toată lumea. În limbaj șahist, aceasta înseamnă

că și eu joc cu albul spaniola, iar cu negrul siciliană modernizată; dacă se întîmplă să încep partida cu pionul damei și mi se răspunde cu Gambitul damei ortodox, bat imediat pionul d5, iar dacă cineva riscă împotriva mea Indiana regelui, — arunc în asalt fără multă vorbă toți pionii din partea stîngă a tablei. Aceasta este numai o parte din cunoștințele pe care mi le-am însușit de cînd m-am hotărît să mă supun sfaturilor criticilor șahști și să joc „ca toată lumea”. Lucrul acesta este foarte practic și foarte comod. În primul rînd, sînt mai rare crizele de timp și aceasta este foarte important. Chiar dacă pierzi și se găsește întotdeauna o justificare — numai cei care suferă de criză de timp nu sînt iertați niciodată. În al doilea rînd, nimeni nu caută greșeli în partidele tale — doar seamănă ca două picături de apă cu oricare altă partidă...

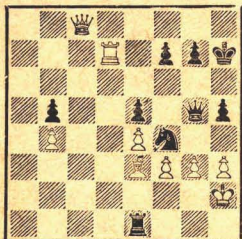
„GHINIOANELE” LUI RESHEVSKY

Încă de pe vremea doctorului Tarrasch se știe că unul dintre cele mai grele lucruri în șah este să cîștigi... o poziție cîștigată! De acest lucru s-a putut convinge și marele maestru Reshevsky care în recentul campionat al S.U.A. „l-a scăpat” din mînă pe Evans chiar în ultimul moment, cînd se părea că totul s-a terminat.

În poziția din diagramă albul este evident pierdut, dar... nevoia te face inventiv! Evans a încercat o ultimă șansă și a jucat **46.T:f7!**, lăsând nebunul e3 în priză, pe care Reshevsky s-a grăbit să-l ia (46...

Evans—Reshevsky
Campionatul S.U.A., 1964

T:e3?) A urmat: **47.h4! Te2+** **48.Rh1 D:g3** (La 48...Dg6, ar fi urmat foarte tare **49.Tf8**, dar probabil că Reshevsky nici nu s-a gândit la așa ceva — aștepta probabil ca adversarul să cedeze...

În loc de aceasta Evans a jucat însă **49.Dg8+!! R:g8 50.T:g7+** și partida s-a dat remiză, deoarece turnul nu poate fi luat din cauza patului.

Cu acest prilej este cazul să amintim că nu este prima dată când lui Reshevsky i se întâmplă așa ceva. A mai pățit-o, tot în poziție câștigată, într-o partidă cu Pilnik la New York în 1942 (Vezi „Tactica șahului, diagrama 379, pag. 183).

VICTORII „LA ZERO“

Faptul că Robert Fischer a câștigat pentru a șasea oară consecutiv campionatul S.U.A. n-a surprins pe nimeni. Cu toate protestele lui Reshevsky, lumea șahistă este astăzi de acord că Bobby este cel mai tare jucător al continentului american. Ceea ce a produs însă surpriză și o puternică impresie au fost stilul și amploarea acestei ultime victorii. Fischer a demonstrat o superioritate

absolută asupra celorlalți participanți și fără să țină seama de prezența în concurs a doi candidați la campionatul lumii (Reshevsky și Benko) și a citorva mari maestri și maestri cu renume (Evans, Bisguier, frații Byrne, etc.) a câștigat toate cele 11 partide jucate! (Vezi Revista de șah numărul 2/1964).

Performanța este într-adevăr nimitoare și demnă de un mare campion. Simplități de a câștiga 11 partide consecutiv nu este deloc obișnuit, chiar împotriva unor adversari mai slabi și în istoria competițiilor internaționale găsim puține exemple de acest fel. Iată cîteva dintre ele:

De Vere, Londra 1866, 12—0

Steinitz, Londra 1872, 7—0 (cu o remiză rejuată)

Pollock, Belfast 1886, 8—0

Lasker, New York 1893, 13—0

Capablanca, New York 1913, 13—0

(Duras 10½ Black 10, Chajes și Kupehik 9)

Alehin, Caracas 1939, 10—0

Alehin, Montevideo 1939, 7—0

Lombardy, campionatul mondial de juniori, Toronto 1957, 10—0.

Trebuie remarcat că în toate aceste turnee participării au fost incomparabil mai slabi decît cei pe care i-a avut de înfruntat Fischer. Din acest punct de vedere, mai valoros este rezultatul lui Nimzovici la Dresda 1926 (8½ din 9 cu o participare foarte tare: Alehin, Rubinstein, Tartakower, Holzhausen, Johner, Sämisch, Yates, Blümich, L. Steiner!) sau cele 8 victorii consecutive cu care a început Schlechter marele concurs de la Karlsbad 1911.

După un astfel de „scor perfect“, participarea lui Fischer la viitorul campionat mondial va da, fără îndoială, acestei competiții un interes deosebit...

(S. Sm.)

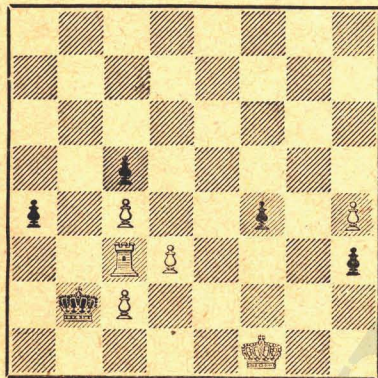
STUDII și PROBLEME

Studii

Concursul nostru internațional 1964

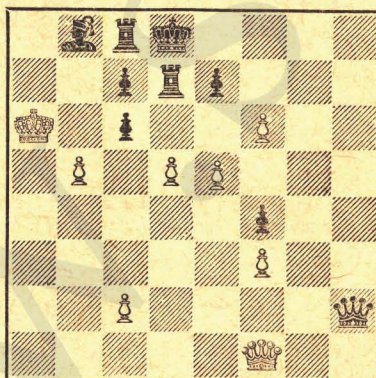
Arbitru: T. B. GORGHIEV (U.R.S.S.)

F. S. Bondarenko și A. P. Kuznețov, U.R.S.S.

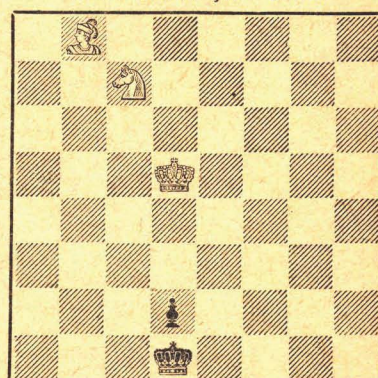
501

Alb câștigă

502

Remiză

503

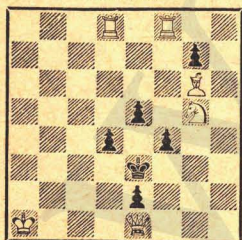
Remiză

G. A. Nadareishvili Tbilisi

Probleme

Concursul nostru internațional 1964

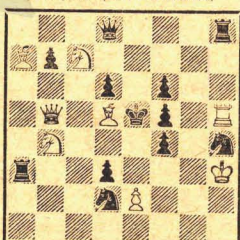
A. Kalinin
Moscova

1714

2 ♢

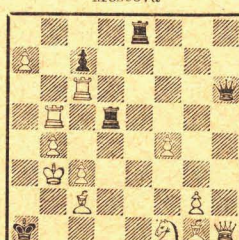
Gh. Goșman
Tîntari (R.P. Romină)

1715

2 ♢

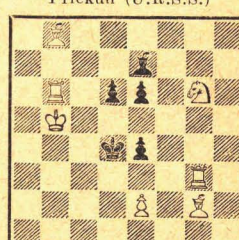
V. Kopaev
Moscova

1716

2 ♢

I. Kisik
Priekuli (U.R.S.S.)

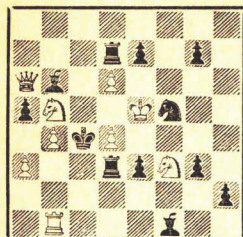
1717

2 ♢

Gemen: Ng2 la a2

J. Konikowski

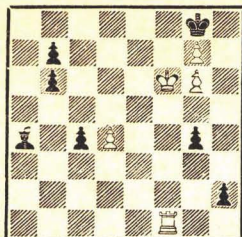
Bydgoszcz (R.P. Polonă)

1718 3 ♢

R. Zolokoški

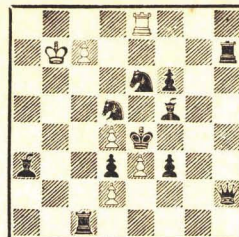
Habarovsk (U.R.S.S.)

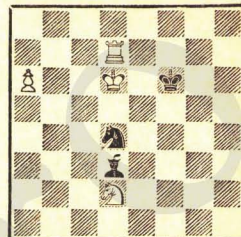
1719 5 ♢

P. Petkov

Tolbuhin (R.P. Bulgaria)

1720 Ajutor 2 ♢
(2 soluții)**C. și D. Soreanu**

București

1721 Ajutor 2 ♢ (duplex)
Gemen: cu Rf6 la b6

Campionatul republican de compoziție pe anul 1962

C. Raina campion republican la studii

Rezultatul campionatului republican de compoziție la secția studii pe anul 1962 apare cu întârziere datorită faptului că cu toate demersurile făcute nu s-a putut asigura acestei secții arbitrajul unui specialist din străinătate.

În această situație sarcina arbitrajului a fost preluată de un colectiv format din membrii Comisiei de probleme și studii.

La concurs au luat parte 8 compozitori cu 16 lucrări, cifre care reflectă un mic pas înainte față de campionatul anului 1961, când în lipsă de lucrări corecte comisia de probleme a fost nevoită să anuleze concursul.

Ca urmare a faptului că și în acest an am consemnat lipsa de pe lista participanților a principalilor candidați la titlu (P. Farago, R. Voia și V. Nestorescu), iar E. Ianoși a trimis două lucrări incorecte, nivelul general al concursului nu este pe deplin satisfăcător.

Potrivit referatului comun al arbitrilor, s-a stabilit următoarea clasificare:

Tema impusă

Locul I C. Raina (5 puncte); Manevra de câștig se desășoară cu finețe într-un final teoretic dificil; cheia întregului studiu este mutarea 3.Ce4!, care justifică organic alegerea primei mutări.

Locul II: G. Teodoru (3 puncte); Un final interesant și instructiv cu mutări surprinzătoare.

Locul III: D. Goldenblum (2 puncte). O realizare bună pentru un începător.

Locul IV: N. Drăgan (1 punct).

Au fost eliminate următoarele studii:

E. Ianoși: dual grav în prima poziție, în afară de 4.Nb2, fiind posibili și 4.Ne5 (c3, d4), iar la 4...Ne3 (indicată de autor), albul câștigă cu 5.Cf6+ Rh8 6.Ce8+ Rh7 7.Ng7 sau 4...Nd8 5.Nf4 Nh4 6.Nd2, intrând în soluția autorului; P. Vătărescu: negrul câștigă după 1.e7 Rf7 2.Cd6+ R:e7 3.Cc8+ Rd7 4.C:a7 Rc7, cu capturarea calului; I. Moga: originalitatea problemei fiind îndoielnică; D. Silaghi: construcția prea simplă.

Tema liberă

Locul I: C. Raina (4 puncte). Câștigul se obține pe o cale scurtă în care se evidențiază modul ingenios de evitare a patului.

Locul II: G. Teodoru (2 puncte). De asemenea, ideea evitării poziției de pat, dar construcția este încărcată iar soluția forțată.

Locul III: N. Drăgan (1 punct).

Au fost eliminate: E. Ianoși: insolubil după 1.Cf8+ Re7 2.Cg6+ f:g6 3.Cg3+ Rg2 4.Tg5 Rf3! și la 5.Cf7 Th3, remiză; I. Moga: dublă soluție 1.Rb6 c2 2.Nh2 Rh4 3.Nf4 Rh4 4.N:e3; P. Vătărescu: conține de fapt o soluție forțată de mat în patru mutări; I. Moga: dublă soluție 1.f:g4 f:g4 2.Rg5 g3 3.Rh6 g2 4.h5, remiză; D. Goldenblum: studiul admite și alte soluții simple.

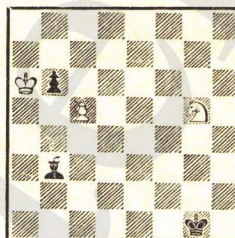
CLASAMENT GENERAL

Locul I și campion al R.P.R. la studii pe anul 1962: Constantin Raina (Lugoș) 9 puncte; locul II: G. Teodoru 5 puncte; locul III: N. Drăgan și D. Goldenblum 2 puncte.

Tema impusă

C. Raina

locul I

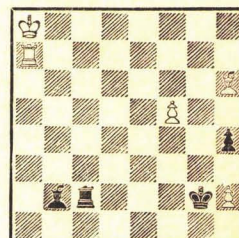

Alb câștigă

Tema liberă

C. Raina

locul I

Alb câștigă

A.1.c6 Na4 2.c7 Nd7 3.Ce4! Rg2 4.R:b6 Rf3 5.Cc5 Ne8 6.Rc6 Re3 7.Rd5! Rd2 8.Rd6 Rc3 9.Re7 Re4 10.Rd8 câștigă. La 3...R:b6? Rf2 4.Rc5 Re3 5.Rd6 Nc8 6.Re7 Rd4 7.Rd8 Na6 remiză.

B.1.Ta2! R:h2 2.f6 Tf2 3.T:b2! T:b2 4.Nf4+ Rh3 5.f7 Tg2 6.Ne3! câștigă.

CONCURS TEMATIC DE COMPOZIȚIE

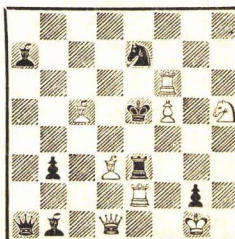
În vederea stimulării activității compozitorilor din țara noastră se organizează primul concurs tematic de compoziție pentru probleme directe în două mutări, cu caracter de antrenament.

Tema prevede că „albul prin cheia schimbă cel puțin un câmp de refugiu al regelui negru, existent în poziția inițială”.

Pentru edificare se dau exemplele de mai jos:

Mihai I. Stan

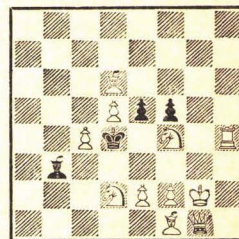
Inedită

2 ♢

Mihai I. Stan

Inedită

2 ♢

Participanții pot trimite un număr nelimitat de lucrări, la întocmirea clasamentului general luându-se în considerare două lucrări de fiecare participant, în ordinea clasamentului.

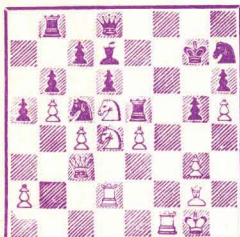
Problemele se vor trimite pe adresa revistei până la data de 31 august 1964. Arbitru intermediar: E. Rusenescu. Judec concursului Mihai Stan.

Se acordă premii în colecții de reviste străine pentru locul I în clasamentul general și pentru cel mai bun rezultat al unui compozitor începător.

Câștigătorul concursului capătă dreptul de a judeca următorul concurs fiind obligat să fixeze tema.

Combinatii partide scurte

Keller - Castagna
Basel, 1963

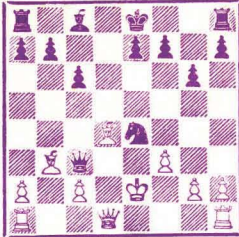
11 Albul la mutare...

Boleslavski - Abramsson
Stockholm, 1963

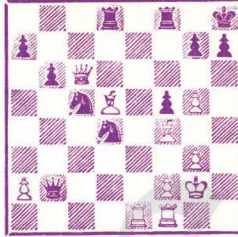
12 Ce jucați cu albul?

Zinn Baumbach
Berlin, 1963

13 Poate salva negrul vre-una din figurile amenințate?

Darga - Dückstein
Lucerna, 1963

14 Dar albul?

Polgar - Trapl
Sarajevo, 1963

15 Negrul la mutare încheie partida printr-o combinație clasică

65. APARAREA SICILIANA
Puig Walter
Turnul Clara Benedict 1963

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.c3 Cf6 4.Nd3? (După 3.c3 se părea că albul dorește să încerce căi mai puțin bătătorite în Apărarea siciliană. Mutarea aceasta, 4.Nd3, este de-a dreptul extravagantă și albul va plăti scump originalitatea sa) 4...Cg6 5.0-0? (Altă mutare ciudată! Măcar acum era bine 5.Ne2, pentru a juca imediat d2-d4) 5...d5! (Negrul nu se lasă impresionat de „surprizele” eventuale ale adversarului său și-și mărește cu energie avantajul său de dezvoltare) 6.e5 Cd7 7.Tel f6! (Și astfel, negrul își asigură stăpânirea completă a centrului, după care va trece curînd la acțiuni decisive) 8.e:f6 D:f6 9.Nb5 Nd6 (Desigur, înaintarea pionului e nu e prudentă înainte de efectuarea rocadei. După 9...e5 ar putea urma 10.C:e5 G:e5 11.d4 și albul își ușurează situația) 10.d4 (În sfîrșit, albul a reușit să înainteze acest pion, dar pierderea de timp nu va mai putea fi recuperată) 10...0-0 11.Ng5 Dg6 12.Nh4 c:d4! 13.c:d4 T:f3! (Începutul sfîrșitului: dacă acum albul ar juca 14.D:f3, atunci 14...C:d4 15.Dd3 D:d3 16.N:d3 și după 16...Ce5 pierde o figură. (Vezi diagrama) 14. N:c6 Td3 15.Dc1 T:d4

66. APARAREA SICILIANA
Plotnikov Sîpov
U.R.S.S. 1963

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 b5 (O mutare pripită în această variantă; pentru negru este mai indicat acum să-și asigure flancul regelui, înainte de a începe acțiuni pe aripa damei. Era mai prudent 6...e6, urmat de Ne7) 7.a3 e6 8.Ne2 Nb7 (Din nou negrul joacă neglijent, ceea ce permite albului să treacă imediat la atac. Trebuia neapărat 8...Ne7) 9.Nh5! (Desigur, negrul a scăpat din vedere această amenințare) 9...g6? (Un rău aduce după sine un alt: mutarea aceasta slăbește iremediabil flancul regelui. Era mai bine 9...Dd7 și dacă albul bate la f6 putea să ia cu pionul) 10.e5!

(Foarte bine: pionul nu poate fi luat, de exemplu: 10...d:e5 11.C:e6 D:d1+ 12.T:d1 f:e6 13.N:f6 Tg8 14.Ng4 Cd7 15.Nh4, cu mare avantaj pentru alb. (Vezi diagrama) 10...Cdb7 11.e:f6 g:h5 12.C:e6! (Simplu și convingător: la f:e6, 13.D:h5 mat. Negrul trebuie să asiste aproape cu brațele încrucișate la desfășurarea atacului alb) 12...Dc8 13.Cg7+ (La 13.C:f8 ar fi urmat 13...C:f8 14.D:d6 Dc6+ și negrul s-ar fi decongestionat) 13...Rd8 14.D:h5 Dc5 15.D:f7 Dc5+ 16.Ne3 Rc7 (În căutarea unui refugiu, care însă nu va mai fi găsit) 17.Ce6+ Rc6 (Dacă 17...Rb8 atunci 18.Dc8+ Nc8 19.Dd8 d5 20.0-0 și amenințarea Nf4 decide) 18.0-0 D:f6 (În poziție disperată, negrul comite o greșală gravă, după care pierde la mutarea următoare. Cu 18...Nh6 rezistența mai putea fi prelungită) 19.Cd5! D:f7 20.Cb4 mat. O încheiere de toată frumusețea, în care regele negru este împiedicat să se salveze tocmai de propriile sale figuri.

16.N:d7 (Insuficient, dar nu se vede altceva mai bun. Albul nu poate apăra simultan ambele figuri aflate în priză. În afară de aceasta, cele trei figuri negre din centrul tablei se află în poziții ideale de atac) 16...N:h2+! (Calea cea mai scurtă de câștig: după 16...Th4 sau 16...N:d7, albul ar mai fi găsit resurse de rezistență) 17.Rh1 (Fără speranță, dar și după 17.R:h2 Th4+ 18.Rg1 N:d7 19.Cc3 Dh5 20.f3 Nb5 albul nu se mai poate apăra) 17...Th4 și albul a cedat din cauza amenințării distrugătoare Nf4+. Diversiunea 18.D:c8+ T:c8 19.N:e6+ Rf8 20.N:c8 nu are nici un rezultat.

SOLUȚIILE COMBINAȚIILOR

11. Principala slăbiciune a negrului este poziția expusă a regelui său, aflat pe diagonală a1-h8, puternic stăpînită de alb. Tocmai aici se hotărăște acesta să dea lovitură imediată: 1.Cf3! (Cimpul e4, lăsat acum fără apărare, nu mai are importanță) 1...Ce4 2.Db2! C:d2 3.C:e5 d:e5 (Se vede ușor că 3...C:f1 4.Ce6+, ca și 4.C:d7+ duce la pierderi grele de material) 4.D:e5+ Rg8 5.Ce7+ și negrul a cedat.

12. Avantajul albului este evident, dar negrul are încă resurse pentru a prelungi rezistența. Marele maestru sovietic se decide însă să lichideze scurt partida. A urmat: 1.C:g5! (Numai așa pot fi înlăturați repede pionii care mai apără încă regele negru. La 1...h:g5 2.Dh7+ Rf8 3.h6 l) 1...T:d1 2.T:d1 Td8 3.C:e6 T:d1+ (În speranța asigurării unei coloane de refugiu pentru rege) 4.N:d1 f:e6 5.Ng4 D:b2 (La 5...Cd8 6.D:c4 D:b2 7.Dd4 Cf7 8.N:e6 Dc1+ 9.Rh2 Dg5 10.Dd8+ Nf8 11.Dd1) 6.N:e6+ Rh8 7.Dg6 Dc1+ 8.Rh2 și negrul a cedat.

13. Ca să ajungă în poziția din diagramă, albul a sacrificat doi pionii, ceea ce pare să fie pe deplin justificat, avînd în vedere posibilitatea imediată de câștig de material important. Negrul are însă o resursă, pe cît de simplă,

pe atît de neașteptată, care rezolvă totul: 1...e5!! După aceasta, albul trebuie să se resemneze la schimbarea damelor și al figurilor din centru, rămînînd cu cei doi pionii în minus: 2.N:c3 (Nu există altceva mai bun) 2...C:c3+ 3.Rf2 C:d1+ 4.Ta:d1 și deși negrul nu a ales ulterior cele mai bune continuări, a reușit să câștige partida.

14. De data aceasta, albul se găsește, la prima vedere într-o situație grea: dama și încă o figură în priză, în timp ce regele negru pare să fie suficient adăpostit. Și totuși: 1.Dg6 îl obligă pe negru să cedeze imediat. Într-adevăr, 1...h:g6 2.Th1 mat. Dacă 1...T:d5, atunci 2.Th1 Rg8 3.T:h7 Tf7 4.Th8+ R:h8 7.D:d7 și matul la mutarea următoare nu mai poate fi împiedicat.

15. O combinație cunoscută, dar care continuă să fie interesantă prin eleganța sa: 1...N:f4! 2.e:f4 (Nebunul trebuie luat, altfel survin complicații și mai grave) 2...Db6+ 3.Rh1 (3.Rf1 Dc4+) 3...Db7+ 4.Rg1 Te2 (Poanta combinației: negrul pune stăpînire pe orizontală a 2-a, după care nu-i mai rămîne decît să-și apropie prin șahuri succesive dama) 5.Df1 Db6+ 6.Rh1 Dc6+ 7.Rg1 Dc5+ 8.Rh1 Dd5+ 9.Rg1 Dd4+ 10.Rh1 Dc4+ 11.Rg1 Cg4! 12.Cc3 Dd4+ și albul a cedat.

CITIȚI ÎN NUMARUL VIITOR

- Turneele internaționale de la Beverwijk
- Idei noi în Apărarea siciliană
- Pe marginea turneului zonal de la Kecskemet
- Campionatele individuale ale Capitalei
- Partide și finaluri: De la campionatul U.R.S.S., de la turneele din Beverwijk și Kecskemet, de la alte turnee
- Finaluri instructive: Realizarea avantajului în finaluri de turn, nebuni și pionii
- Poziții tip în jocul de mijloc
- Șahul prin corespondență: Vești de la campionatele mondiale pe echipe
- Activitatea șahistă în țară: Campionatele republicane pe echipe
- Șah magazin: Eroii literari și jocul de șah (III)
- Studii și probleme: Despre studii fără enunț, spicuri din regulamentul de clasificare la competiția șahistă
- Combinații, partide scurte